

KONINKLIJKE NEDERLANDSE VOETBALBOND
VELDVOETBAL

Aanvullende instructies werkgroep spelregels veldvoetbal

Inhoud

Voorwoord	3
Hoofdstuk 1 Regel 1 Het speelveld.....	4
Hoofdstuk 2 Regel 2 De bal	8
Hoofdstuk 3 Regel 3 Het aantal spelers.....	9
Hoofdstuk 4 Regel 4 De uitrusting van de spelers.....	14
Hoofdstuk 5 Regel 5 De scheidsrechter.....	15
Hoofdstuk 6 Regel 6 De assistent-scheidsrechters	19
Hoofdstuk 7 Regel 7 De duur van de wedstrijd.....	22
Hoofdstuk 8 Regel 8 Het begin en de hervatting van het spel.....	23
Hoofdstuk 9 Regel 9 De bal in en uit het spel	24
Hoofdstuk 10 Regel 10 Hoe er wordt gescoord.....	25
Hoofdstuk 11 Regel 11 Buitenspel.....	26
Hoofdstuk 12 Regel 12 Overtredingen en onbehoorlijk gedrag.....	27
Hoofdstuk 13 Regel 13 De vrije schoppen	40
Hoofdstuk 14 Regel 14 De strafschoep.....	42
Hoofdstuk 15 Regel 15 De inworp	44
Hoofdstuk 16 Regel 16 De doelschoep	45
Hoofdstuk 17 Regel 17 De hoekschoep	46

Voorwoord

De werkgroep spelregels wil met deze aanvullende instructies proberen duidelijkheid te verschaffen over onderwerpen die in de vertaling van de 'Laws of the Game' van de FIFA niet aan bod komen. We hebben gekozen voor publicatie van deze aanvullende instructies op internet. Voordeel hiervan is dat het document telkens bijgewerkt kan worden als er een (nieuw) onderwerp aan toegevoegd moet worden. Telkens aan het begin van een seizoen zal de werkgroep spelregels zorgen voor een herziene versie. Vervolgens worden aanvullingen gedurende het seizoen toegevoegd, waarbij steeds wordt vermeld wanneer dit is gebeurd. Ook zullen actuele en relevante vragen met de antwoorden een plek krijgen als aanhangsel van dit document.

De werkgroep realiseert zich dat ze nooit compleet kan zijn in de aanvullende instructies. Er worden telkens nieuwe vragen gesteld en nieuwe situaties voorgelegd. Dit bewijst eens te meer dat het werken met de spelregels een dynamisch proces is. Met deze publicatie op internet hoopt de werkgroep spelregels steeds in te kunnen spelen op actuele zaken zodat onduidelijkheden zo snel mogelijk uit de wereld zullen zijn.

We wensen u veel leesplezier en staan open voor uw reacties.

Zeist, september 2011
Werkgroep spelregels veldvoetbal

Hoofdstuk 1   Regel 1   Het speelveld

1. Afbakening

- a. De lijnen behoren tot de gebieden die zij afbakenen. Dit betekent, om een voorbeeld te geven, dat een bal pas uit is als hij geheel en al over de doel- of zijlijn is gegaan en dat een doelpunt pas is gemaakt als de bal geheel en al de achterzijde van de doellijn tussen de palen is gepasseerd.
- b. De scheidsrechter moet tijdig voor het aanvangsuur controleren of de lijnen overeenkomstig de regels zijn aangebracht. Over de kleur van de lijnen is niets bepaald. Lijnen moeten goed zichtbaar zijn.
- c. Lijnen mogen worden aangebracht buiten het speelveld, op 9.15 meter van de kwartcirkel, loodrecht staande op de doellijn, om ervoor te zorgen dat deze afstand in acht wordt genomen bij het nemen van een hoekschop.
Noot: De KNVB heeft dit verplicht gesteld.)
- d. In het amateurvoetbal moet de instructiezone aanwezig zijn op velden waar standaardelftallen (mannen senioren) hun competitie- en bekerwedstrijden spelen. Deze verplichting geldt eveneens voor het grasveld waarnaar door het standaardelftal wordt uitgeweken bij onder andere een gedeeltelijke afgelasting. Als wordt uitgeweken naar een kunstgrasveld, dan geldt deze verplichting niet.

2. Wat te doen als materiaal en vereiste aanduidingen niet in orde zijn?

Het kan voorkomen dat het materiaal en de reglementair vereiste aanduidingen niet in orde zijn. Er is reeds gesteld dat de scheidsrechter tijdig aanwezig moet zijn.

- a. De scheidsrechter moet zoveel mogelijk trachten een wedstrijd doorgang te laten vinden, ondanks eventuele tekortkomingen. Vandaar de noodzaak om vroegtijdig op het terrein aanwezig te zijn.
Zou het niet mogelijk zijn de zaken in orde te brengen, bv. de afmetingen van het doel blijken foutief te zijn, dan moet de scheidsrechter de wedstrijd niet laten doorgaan, of, als dit pas tijdens de wedstrijd blijkt, staken. Hij dient de bond hiervan in kennis te stellen.
- b. De plicht om te zorgen dat aan alle voorschriften van Regel 1 is voldaan, rust op de ontvangende vereniging. Hieruit volgt dat alleen de bezoekende vereniging bezwaar kan maken bij de scheidsrechter.
- c. Dergelijke bezwaren moeten, om in overweging te worden genomen, zo spoedig mogelijk kenbaar worden gemaakt, zodra de bezoekende club kennis heeft genomen of redelijkerwijs kennis heeft kunnen nemen van de tekortkoming. Indien geen bezwaren kenbaar worden gemaakt, verklaart de bezoekende club zich akkoord met de inrichting en uitrusting van het speelveld.
- d. Onjuiste afmetingen van doel- of strafschoopgebied, ontbreken van bv. een strafschoopstip of hoekschoopgebied, kunnen voor aanvang van de wedstrijd worden geconstateerd en aan de

scheidsrechter kenbaar worden gemaakt. Herstel van tekortkomingen is dan mogelijk. De mogelijkheid bestaat dat de vereniging zich kan beroepen op een schriftelijk verleende dispensatie voor afwijkende afmetingen van het speelveld, niet-volledige omrastering of voor tijdelijk gebruik van verplaatsbare doelen.

- e. De scheidsrechter moet na de wedstrijd aan de bond kennis geven van tekortkomingen, ook al zijn geen bezwaren door de bezoekende club ingediend en ook al is de wedstrijd toch uitgespeeld.

3. Toestand van terrein en weersomstandigheden

De regeltechnische eisen, waaraan het speelveld moet voldoen, zijn hiervoor uiteengezet, maar van belang is ook de praktische bespeelbaarheid.

Voor keuringen van het speelveld verwijzen we voor amateurvoetbal naar artikel 19 van het Reglement Wedstrijden Amateur Voetbal (keuring van speelvelden en voor betaald voetbal naar artikel 35 van het Reglement Wedstrijden Betaald Voetbal (keuring van het speelveld waarvan de elftallen deelnemen aan de eredivisie en eerste divisie betaald voetbal)

Bij de keuring dient de toestand van het terrein aan de hand van twee overwegingen te worden beoordeeld, te weten:

Welke gevaren levert bespeling op voor de spelers?

Hiervan kan sprake zijn wanneer het terrein:

- glad is.

Deze situatie kan zich voordoen ten gevolge van hinderlijke plasvorming, ijsafzetting, ijzel of een vaste sneeuwlaag.

- ernstig ongelijk is.

Dit kan het gevolg zijn van meerdere oorzaken, zoals harde kanten van slidings, diepe voetindrukken, konijnenholen, mollengangen, verzakkingen e.d. Naarmate een terrein droger en harder is, worden de kleinere ongelijkheden meer als hinderlijk of gevaarlijk ervaren.

- hard is.

Harde, bevroren velden, mits voldoende vlak, dus zonder harde en scherpe kanten, worden in beginsel als bespeelbaar aangemerkt, mits de bevroren toestand tijdens de duur van de wedstrijd gehandhaafd blijft. In het amateurvoetbal worden in beginsel geen wedstrijden op dergelijke velden gespeeld. Bespeling van velden in opdooi kan uiterst nadelige gevolgen voor de vlakheid en de grasmat hebben en moet achterwege gelaten worden.

Wat is de schade die door bespeling aan het terrein wordt aangebracht?

Tot afkeuring van een terrein moet worden besloten op grond van de volgende (combinatie van) factoren:

- hinderlijke plasvorming;
- verzadigde, modderige of zeer zachte toplaag;
- langdurige droogte;
- opdooi na vorstperiode;
- ernstige rijp of ijsafzetting.

De scheidsrechter moet zoveel mogelijk proberen een wedstrijd te laten doorgaan en dus eventueel

het bestuur van de thuisclub opdragen maatregelen te nemen, die spelen mogelijk maken. Het bestuur heeft trouwens toch de verplichting, voordat de scheidsrechter opdracht geeft, zelf alles te doen om goedkeuring te bewerkstelligen.

Als tijdens de rust geprobeerd wordt de toestand van het terrein te verbeteren, bv. door de plassen door middel van prikken (rieken) weg te werken, ernstige ongelijkheden weg te harken en de aldus bewerkte terreingedeelten daarna in lichte mate met wat grof zand af te strooien, dan moet de scheidsrechter erop toezien dat dit zo min mogelijk tot onbillijkheden leidt en dat niet maatregelen worden genomen, die één van de beide elftallen bevoordelen.

Overigens heeft het strooien van zand in waterplassen een nadelig effect.

Als de scheidsrechter het veld heeft afgekeurd of de wedstrijd wegens onbespeelbaar van het terrein definitief heeft gestaakt, moet hij nooit ingaan op een verzoek vriendschappelijk (verder) te spelen. Hij zou dan immers toegeven dat het terrein wél bespeelbaar zou zijn geweest.

De KNVB kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele gevolgen van scheidsrechterlijke beslissingen ten aanzien van wel of niet spelen.

Beslissingen van hogere instanties, een gemeente, een beheersstichting of zelfs instructies in het vigerende bewaarnummer, dienen derhalve te worden geaccepteerd, ook al is men het er niet mee eens. In dat geval wordt men verzocht de KNVB hierover te rapporteren, waarbij de naam (namen) van de afkeurende en/of beslissende persoon (personen) wordt (worden) vermeld.

Het komt steeds meer voor dat gemeentelijke instanties de verantwoordelijkheid en derhalve ook de aansprakelijkheid voor het gebruik van de velden bij de verenigingen leggen. Als de gemeente van mening is dat de velden “onverantwoordelijk” zijn gebruikt, kan de vereniging hiervoor fors beboet worden. Hoewel er op dit punt geen algemene richtlijnen zijn aan te geven hoe men moet handelen, dienen vooral scheidsrechters alert te zijn op dergelijke situaties. Het kan dus voorkomen dat de vereniging zich beroept op gemeentelijke bepalingen en bij de scheidsrechter aandringt op afkeuring of definitief staken van de wedstrijd wegens een slechte toestand van het veld. In dit verband merken wij op, dat sommige consuls of bestuursleden tevens als vertegenwoordiger van een gemeente en/of beheersstichting kunnen optreden.

Ook wat de weersomstandigheden betreft, moet de scheidsrechter zijn gezond verstand gebruiken. Hij moet niet laten spelen als het weer dermate ongunstig is, dat gevaar voor de gezondheid van de spelers ontstaat. Dit moet vooral een punt van ernstige overweging zijn als het een wedstrijd van jeugdige spelers betreft. In het pupillenvoetbal is het toegestaan, dat de leiders van een team bepalen of de weersomstandigheden wel of niet geschikt zijn. Bepaalde ongunstige weersomstandigheden behoeven voor volwassenen geen gevaren op te leveren.

Wordt men tijdens de wedstrijd overvallen door zeer hevige regen, mist, sneeuwval, of breekt er een onweer los, maar vermoedt de scheidsrechter dat een en ander van niet al te lange duur zal zijn, dan doet hij er verstandig aan de wedstrijd tijdelijk te staken. Hij moet dit “tijdelijke” duidelijk tegenover de partijen tot uitdrukking brengen, omdat het meermalen is voorgekomen dat een elftal, dat ver achter stond, al of niet terecht meende dat de wedstrijd definitief was gestaakt en ogenblikkelijk verdween. Het tijdelijk staken mag niet langer duren dan 30 minuten. Dit geldt voor het totaal van de onderbrekingen.

Het bestuur amateurvoetbal heeft het volgende bepaald:

Indien een wedstrijd door de scheidsrechter wordt gestaakt ten gevolge van weersomstandigheden:

1. laat het betreffende bestuur op de door haar te bepalen voorwaarden het niet gespeelde gedeelte van de wedstrijd uitspelen, of
2. beslist het bestuur dat de op het moment van staken bereikte stand als einduitslag zal gelden.

Dit besluit is slechts rechtsgeldig, indien beide verenigingen op verzoek van het bestuur binnen 14 dagen nadat hen daarvan mededeling is gedaan, schriftelijk verklaren hiermede akkoord te gaan.

Mist

Bij mist moet niet worden doorgespeeld, resp. de wedstrijd worden afgelast, als de scheidsrechter vanaf het midden de doelen en de zich daar in de buurt bevindende spelers en/of, naar de zijanten kijkend, de assistent-scheidsrechters niet goed kan waarnemen.

Bij het betaald voetbal moet de scheidsrechter bij zijn beslissing of kan worden gespeeld, mede in overweging nemen of het publiek de wedstrijd nog kan volgen.

Onweer

Met betrekking tot onweer is door het bondsbestuur besloten dat de scheidsrechter bij onweer als volgt dient te handelen:

1. Wanneer vooraf bekend is dat er onweer kan komen, dient beide assistent-scheidsrechters en/of de 4e official te worden gevraagd alert te zijn op eventuele onweersontwikkeling.
2. Onweer wordt gevaarlijk voor spelers, toeschouwers, enz. als de tijd die verloopt tussen het zien van de bliksemflits en de daaropvolgende donder minder is dan 10 seconden. Dit betekent dan dat het onweer zich globaal op 3 km afstand bevindt. Aangezien onweer zich snel kan verplaatsen, is het dan tijd maatregelen te treffen.
Het bovenstaande is een vuistregel die niet altijd opgaat. Onweer kan zich soms plotseling aankondigen, al gaat er meestal wel een dreigende weersontwikkeling aan vooraf. Men dient alert te blijven op dergelijke ontwikkelingen.
3. Is het tijdsverschil tussen het zien van de bliksem en het horen van de donder minder dan 10 seconden, dan dient de wedstrijd onmiddellijk te worden onderbroken.
4. Spelers, scheidsrechters en assistent-scheidsrechters dienen zich terug te trekken in de kleedgebouwen.
5. De scheidsrechter meldt de (tijdelijke) onderbreking van de wedstrijd aan de beide aanvoerders. Vervolgens moet door het bestuur van de ontvangende vereniging via de geluidsinstallatie aan de toeschouwers worden verzocht een schuilplaats in de gebouwen, auto's of bussen te zoeken. Ook een overdekte tribune biedt een redelijke bescherming.
6. De wedstrijd dient ten hoogste 30 minuten te worden onderbroken. Dit geldt voor het totaal van de onderbrekingen. Daarna dient de wedstrijd definitief te worden gestaakt als het onweer aanhoudt. Eerder staken is echter ook mogelijk als bijvoorbeeld door enorme neerslag het speelveld inmiddels onbespeelbaar is geworden. Eerder staken dan na ten hoogste 30 minuten moet een uitzondering zijn. In het algemeen wordt geadviseerd deze 30 minuten als maximale onderbrekingsduur aan te houden.

4. Gebruik en keuring van kunstgrasvelden

Het kunstgrasveld moet hiervoor zijn goedgekeurd volgens de KNVB reglementen. Kunstgrasvelden zijn nauwelijks weersgevoelig zijn en er kan vrijwel altijd op gespeeld worden. Er zijn enkele omstandigheden (bv. ijzel, sneeuw, opdooi) waarbij een scheidsrechter alert dient te zijn of de veiligheid van de spelers gewaarborgd is. Onder deze omstandigheden kan er niet worden gespeeld en moet het terrein worden afgekeurd.

Hoofdstuk 2   Regel 2   De bal

1. Materiaal

- a. De regel kent geen enkel voorschrift over de kleur van de bal. Ook niet dat de bal egaal van kleur moet zijn. Tegen meervoudig gekleurde ballen kan geen bezwaar worden gemaakt.
- b. De scheidsrechter moet zich voor het begin van de wedstrijd ervan overtuigen dat de ballen waarmee zal worden gespeeld, voldoen aan de voorschriften.

2. Onbruikbare bal

- a. Is de bal onbruikbaar en is er geen bruikbare aanwezig, dan moet de scheidsrechter een wachttijd in acht nemen, die niet langer mag zijn dan 30 minuten. Slaagt de ontvangende club er niet in voor een andere bal te zorgen, dan wordt de wedstrijd definitief gestaakt. De ontvangende club draagt de verantwoordelijkheid voor de aanwezigheid van een reservebal.
- b. Loopt de bal leeg of gaat hij stuk tijdens de uitvoering van een spelhervatting, dan moet de spelhervatting worden overgenomen.
Indien het leeglopen of de beschadiging een gevolg is van een aanraking met doelpaal, doellat of hoekvlaggenstok, dan wordt de spelhervatting niet overgenomen als de bal in het speelveld blijft. In dat geval moet de scheidsrechter het spel hervatten door het laten vallen van de bal. Dat moet gebeuren op de plaats waar de bal was, toen de scheidsrechter constateerde dat de bal stuk was.
Indien het leeglopen of de beschadiging een gevolg is van een aanraking met doelpaal, doellat of hoekvlaggenstok en de bal belandt buiten het speelveld dan wordt het spel hervat zoals het hervat zou moeten worden indien de bal niet kapot was gegaan. (bv. aftrap na geldig doelpunt, hoekschop, doelschop, inworp)

3. Eigendom bal

De bal blijft eigendom van de club of bond die als ontvangende partij moet worden beschouwd. Na afloop van de wedstrijd moet de bal aan de scheidsrechter ter hand worden gesteld. Spelers, scheidsrechters, noch assistent-scheidsrechters mogen zich de bal toe-eigenen.

Hoofdstuk 3   Regel 3   Het aantal spelers

Het bestuur amateurvoetbal heeft de spelersspas verplicht gesteld. Voor regels en richtlijnen hieromtrent verwijzen we naar de handleiding voor de spelersspas)

1. Spelers

- a. De regel legt alleen een maximum aantal spelers vast en bepaalt tevens, dat één van hen de doelverdediger moet zijn. Het minimum aantal dat voor een wedstrijd beschikbaar moet zijn, is overgelaten aan de nationale bonden, met de beperking, dat voor de International F.A. Board zeven als het absolute minimum geldt. De KNVB heeft dit minimum eveneens vastgesteld op zeven. Met minder kan niet worden begonnen of worden doorgespeeld.
Indien op het vastgestelde aanvangsuur niet het vereiste minimum aantal spelers beschikbaar is, zal de scheidsrechter een maximale wachttijd van 30 minuten in acht nemen.
Hebben beide teams op het vastgestelde aanvangsuur tenminste zeven spelers ter beschikking, dan dient de scheidsrechter de ploegen op te roepen om te beginnen.
- b. De eis, dat één van de spelers de doelverdediger moet zijn, houdt niet in dat deze speler in het doel moet blijven. Hij mag zich, zoals elke andere speler, vrij over het gehele speelveld bewegen, maar hij is wel verplicht als een strafschoep tegen zijn ploeg moet worden genomen totdat de bal is getrapt, op de doellijn tussen de doelpalen blijven met de voorzijde van zijn lichaam richting de strafschoepnemer.
- c. Opmerkelijk is het, dat de positie van de aanvoerder in de praktijk van het voetbalspel algemeen wordt aanvaard, terwijl zijn functie in de spelregels zelf niet wordt omschreven.
In de reglementen komt het woord "aanvoerder" voor. Slechts daaruit valt af te leiden, dat een ploeg bij aanvang van de wedstrijd een aanvoerder moet hebben. Bij bestuursbesluit is vastgesteld, dat de aanvoerder om de linker- of rechterbovenarm een band moet dragen, die afwijkt van de kleur van het shirt, zodat hij duidelijk te onderscheiden is van de andere spelers. Volgens de opvattingen van de FIFA is de aanvoerder de verantwoordelijke vertegenwoordiger van een elftal tegenover de scheidsrechter. In die zin vertegenwoordigt hij ook zijn club. Alleen hij heeft het recht om, op correcte wijze, inlichtingen te vragen bij de scheidsrechter over een beslissing.
In diverse wedstrijdsituaties speelt de aanvoerder een rol, maar de spelregels gaan niet in op zijn taken. Voor het begin van de wedstrijd is de aanvoerder betrokken bij de toss. De Reglementen Wedstrijden Amateurvoetbal en Betaald Voetbal vermelden, dat de aanvoerder verplicht is het wedstrijdformulier te ondertekenen, maar de tekst zegt verder niets over zijn taak of positie. De aanvoerder is, volgens de opvattingen van de FIFA, degene die als eerste verantwoordelijk is voor het handhaven van de orde op het speelveld. Wanneer de scheidsrechter met dat doel maatregelen gewenst vindt, zal hij de aanvoerder van de thuisclub verzoeken ervoor te zorgen, dat zijn clubleiding ingrijpt, bijvoorbeeld door via de geluidsinstallatie een beroep te doen op het publiek.
Bij het begin van de wedstrijd is normaal gesproken van elk van beide partijen een aanvoerder aanwezig. Het is echter lang niet denkbeeldig, dat tijdens de wedstrijd de aanvoerder uitvalt of van het speelveld wordt gezonden. Men mag er dan van uitgaan, dat één van zijn medespelers bereid is om het aanvoederschap en de daarbij behorende aanvoedersband over te nemen. Is niemand daartoe bereid, dan is de scheidsrechter machteloos. Hij heeft niet het recht één van de medespelers van de uitgevallen of weggezonden aanvoerder op te dragen diens functie over te nemen.

Een dergelijke situatie mag voor de scheidsrechter echter geen aanleiding zijn om de wedstrijd te staken. Hij heeft de taak ernaar te streven, dat de wedstrijd wordt uitgespeeld. Wanneer hij gedurende het verdere verloop de hulp van een aanvoerder nodig heeft, bijvoorbeeld bij overlast van het publiek, dan zal de scheidsrechter alsnog trachten een beroep te doen op de medewerking van één van de andere spelers. Is geen van hen daartoe bereid, dan rest pas op dat moment geen andere keus dan de wedstrijd definitief te staken. Het voorval dient gerapporteerd te worden aan de bond.

- d. Het kan voorkomen dat de scheidsrechter tijdens de wedstrijd bemerkt dat van één of van beide partijen meer dan elf spelers tegelijk actief deelnemen. De scheidsrechter moet dan het spel onderbreken, de aanvoerder opdracht geven het totaal op elf te brengen en het spel hervatten met een scheidsrechtersbal op de plaats waar de bal was, toen hij het spel onderbrak. Wij zijn ervan uitgegaan dat het hier niet gaat om gewisselde en/of verwijderde spelers. In dat geval zal namelijk de scheidsrechter en niet de aanvoerder moeten zeggen wie het speelveld moet verlaten.

De scheidsrechter moet het voorval aan de bond rapporteren met opgave van het tijdstip waarop het werd geconstateerd, de stand van de wedstrijd op dat ogenblik, de naam (namen) van de verwijderde speler(s), zo mogelijk hoe lang er te veel spelers hebben deelgenomen en de oorzaak.

- e. Elke speler mag tijdens de wedstrijd van plaats wisselen met de doelverdediger, ook bij de uitvoering van een strafschoep. De wisseling mag alleen plaatsvinden tijdens een oponthoud in de wedstrijd en moet vooraf aan de scheidsrechter worden medegedeeld. Dit geldt ook als de wisseling gedurende de rust plaatsvindt.

Bij wisseling tussen doelverdediger en veldspeler moet ook worden gedacht aan de kleding. Regel 4 bepaalt dat de doelverdediger duidelijk te onderscheiden is van de andere spelers, de scheidsrechter en de assistent -scheidsrechters. Zijn kleding hoeft zich niet te onderscheiden van die van de andere doelverdediger. Ook als het slechts gaat om een tijdelijke wisseling voor een strafschoep, moet aan de verandering van kleding de hand worden gehouden, omdat de mogelijkheid aanwezig is dat na uitvoering van de strafschoep (bal springt terug van paal, lat of doelverdediger) het spel zich verder ontwikkelt.

Wisseling zonder kennisgeving aan de scheidsrechter en zonder verandering van kleding zou tot een strafschoep kunnen leiden, als de nieuwe doelverdediger binnen het eigen strafschoepgebied de bal opzettelijk met de hand of arm zou spelen.

Als wel van kleding is gewisseld, maar de mededeling aan de scheidsrechter is achterwege gebleven (bv. bij wisseling tijdens de rust), dan moet de scheidsrechter in het hierboven genoemde geval niet een strafschoep toekennen, maar volstaan met een waarschuwing aan de beide spelers, zonder het spel daarvoor te onderbreken, zodra dit mogelijk is.

- f. Een speler die te laat komt en de eerste c.q. de tweede helft is al begonnen, dient zich te melden aan de zijlijn, nabij de middenlijn en daar te wachten op een teken van de scheidsrechter om het speelveld te mogen betreden. De scheidsrechter hoeft het spel daarvoor niet te onderbreken.

Indien een speler die te laat komt zonder toestemming van de scheidsrechter het speelveld betreedt, dan moet de scheidsrechter het spel onderbreken, de speler een waarschuwing geven door het tonen van de gele kaart en het spel laten hervatten met een indirecte vrije schoep voor de tegenpartij vanaf de plaats waar de bal was toen het spel werd onderbroken.

2. Wisselspelers

- a. Een speler, die weigert vanwege een wissel het speelveld te verlaten, kan door de scheidsrechter niet worden verwijderd en zal er worden doorgespeeld. Dit betekent derhalve dat de verantwoording voor de gang van zaken ligt bij de aanvoerder van de partij waartoe de te wisselen speler behoort. Zou de voortgang van de wedstrijd in gevaar komen door de weigering van de te wisselen speler, dan zal de scheidsrechter via de betreffende aanvoerder de clubofficials erop moeten wijzen, dat het staken van de wedstrijd consequenties kan hebben voor hun vereniging.
- b. Indien een partij van mening is dat door de scheidsrechter de invallersbepalingen onjuist zijn toegepast, kan zij, als zij van oordeel is hierdoor te zijn benadeeld, het betreffende bestuur in het amateurvoetbal binnen 6 werkdagen en in het betaald voetbal 8 dagen na de wedstrijd verzoeken de wedstrijd te laten overspelen vanaf het ogenblik waarop de onjuiste beslissing is genomen. Slechts de benadeelde partij kan bezwaar maken.
- c. Onder het kopje “Wisselprocedure” wordt vermeld: “een vervangen speler kan niet meer deelnemen aan de wedstrijd”. Hij zou, als hij daartoe in staat is, kunnen optreden als club-assistent-scheidsrechter, niet meer als speler. Bovenstaande geldt uitdrukkelijk niet voor een speler die wegens een overtreding van Regel 12 is weggezonden.
- d. Indien een wedstrijd om de een of andere reden moet worden verlengd, bv. om een beslissing te verkrijgen, dan mag in de verlenging geen wissel plaatsvinden, als in de normale speeltijd reeds drie wisselspelers zijn gebruikt.
- e. Een wissel is definitief als de wisselspeler het speelveld betreedt; op dat moment wordt hij speler en de speler die hij vervangt, houdt op dat te zijn.
- f. In het amateurvoetbal kunnen spelers die te laat arriveren na de wedstrijd worden bijgeschreven op het wedstrijdformulier. De scheidsrechter controleert vervolgens de gegevens aan de hand van de spelersspas (zie handleiding spelersspas).
- g. Wisselspelers die zich warmlopen, moeten dit doen aan de zijde waar de dug-outs zich bevinden op de helft van de assistent-scheidsrechter. Zij moeten afwijkende kleding dragen. Niet expliciet is vastgelegd hoeveel spelers er tegelijkertijd mogen warmlopen en bovendien is ook niet vastgelegd of er spelers een cooling down mogen uitvoeren als het maximaal aantal wisselspelers al is gebruikt. Indien er te weinig ruimte is om op de voorgeschreven plaats warm te lopen, dan mag dit ook achter het doel.

Uit regel 3 valt af te leiden, dat er 3 categorieën spelers te onderscheiden zijn:

1. De tweemaal 11 spelers die de wedstrijd spelen; ze maken deel uit van de ploeg en nemen deel aan het spel.
2. De wisselspelers; ze maken deel uit van de ploeg, maar ze nemen geen deel aan het spel.
3. De vervangen spelers en zij die van het veld zijn verwijderd; ze maken geen deel uit van de ploeg en ze nemen geen deel aan het spel.

Als men nu zonder toestemming van de scheidsrechter het speelveld betreedt, wat dus niet is toegestaan, wordt de bestraffing bepaald door de categorie waartoe men behoort:

Categorie 1:

Bij deze categorie kan het gaan om een speler die te laat komt; de eerste c.q. de tweede helft is al begonnen. Het kan ook een geblesseerde speler zijn die tijdelijk het speelveld had verlaten, of een speler die tijdelijk van het speelveld was, in opdracht van de scheidsrechter, in verband met een mankement aan zijn uitrusting.

Daarnaast kan het ook nog betrekking hebben op een "wisselspeler", die zonder toestemming van de scheidsrechter zijn team completeert om een speler te vervangen. Dit kan gebeuren tijdens de rust of tijdens een moment in de wedstrijd "buiten het gezichtsveld" van de scheidsrechter.

Deze "wisselspeler" behoort slechts dan tot de 11 spelers, wanneer de vervanging volledig zijn beslag heeft gekregen, d.w.z. op het moment dat hij het speelveld betreedt en dat de vervangen speler (categorie 3) het speelveld heeft verlaten.

In alle gevallen moet de speler een waarschuwing ontvangen en moet het spel hervat worden met een indirecte vrije schop voor de tegenpartij vanaf de plaats waar de bal zich bevond toen afgefloten werd.

Op bijzondere gevallen de plaats betreffende, wordt hier niet ingegaan.

Om dit alles te voorkomen, moet de speler die te laat komt bij de middenlijn wachten op een teken van de scheidsrechter. Het spel behoeft niet onderbroken te worden.

De speler die zijn uitrusting niet in orde had, moet wachten op een onderbreking om de scheidsrechter de gelegenheid te geven na te gaan of alles nu in orde is.

Het zal duidelijk zijn dat de indirecte vrije schop alleen dan de spelhervatting is, als verder geen overtreding heeft plaatsgevonden. Een directe vrije schop of een strafschoep kan worden gegeven, als regel 12 in het geding is tijdens het onreglementaire verblijf op het speelveld. Een persoonlijke straf is dan mogelijk.

Categorie 2:

Omdat de wisselers deel uitmaken van de ploeg, kunnen ze een persoonlijke straf krijgen. Omdat ze niet deelnemen aan het spel, zijn spelstraffen niet mogelijk.

Deze categorie omvat alleen maar de spelers die in de dug-out of op de reservebank zitten. Indien zij het speelveld inlopen of vanaf de bank een overtreding begaan, kunnen zij slechts een disciplinaire straf ontvangen, t.w. een waarschuwing of verwijdering van de bank. De hervatting na de onderbreking zal te allen tijde een scheidsrechtersbal zijn.

Het zal duidelijk zijn dat zij het speelveld betreden zonder toestemming van de scheidsrechter en als 12e speler. Zij vervangen dus niet een medespeler.

Indien zij verwijderd worden, heeft dit geen invloed op het nog toegestane aantal wisselers. Wel zal deze "wisselspeler" (bij verwijdering) niet meer mogen worden vervangen door een andere wisselspeler.

Categorie 3:

Vervangen spelers en zij die van het (speel)veld zijn gezonden, maken geen deel uit van de ploeg en nemen geen deel aan het spel.

Vervangen spelers mogen op de reservebank/in de dug-out plaatsnemen, hetgeen niet geldt voor spelers, die door de scheidsrechter van het speelveld zijn gezonden wegens een overtreding.

Spelhervatting na gescoord doelpunt met extra persoon op het veld

Als de scheidsrechter een doelpunt afkeurt omdat zich een extra persoon op het speelveld bevond, die ingreep in het spel, moet hij het spel hervatten met een indirecte vrije schop te nemen vanuit het doelgebied indien deze extra persoon een wisselspeler of gewisselde speler was. Betrof het een teamofficial of een onbevoegd persoon, dan wordt het spel hervat met een scheidsrechtersbal, te nemen op de lijn van het doelgebied die evenwijdig loopt aan de doellijn zo dicht mogelijk bij de plaats van de overtreding.

Aantal personen op de bank

Voor het aantal personen dat op de bank mag plaatsnemen verwijzen we naar de reglementen amateurvoetbal en betaald voetbal

Leeftijd en deelname

Voor bepalingen omtrent leeftijd en deelname van spelers verwijzen wij naar artikel 9 van het Reglement Amateur Voetbal en artikel 5 van het Reglement Wedstrijden Betaald Voetbal.

Wanneer de scheidsrechter zeker weet dat een speler geschorst of geroyeerd is, dan is hij verplicht het bestuur van de desbetreffende club daarop attent te maken en de KNVB van het voorval in kennis te stellen. Hij kan de speler niet verbieden aan de wedstrijd deel te nemen.

Hoofdstuk 4   Regel 4   De uitrusting van de spelers

- a. De KNVB heeft bepaald dat verzoeken aan de scheidsrechter om een onderzoek in te stellen naar de uitrusting slechts kunnen worden ingediend door de aanvoerder van de tegenpartij en dan nog alleen voor de aanvang van de wedstrijd of tijdens de rust. Dit besluit tast de bevoegdheid van de scheidsrechter om een speler opdracht te geven het speelveld te verlaten, indien hij zelf een overtreding waarneemt, niet aan.
De scheidsrechter wordt dringend geadviseerd controle van de uitrusting nooit te beperken tot één van de partijen.
- b. De slidingbroek mag niet verder komen dan tot aan de knie.
- c. Begint een elftal met zeven spelers en de scheidsrechter moet er één, wegens een overtreding van Regel 4, opdracht geven het speelveld te verlaten, dan moet de scheidsrechter een wachttijd van ten hoogste 30 minuten toestaan. Zijn er na die wachttijd niet tenminste zeven spelers met goedgekeurde uitrusting op het speelveld aanwezig, dan moet de wedstrijd definitief worden gestaakt.
- d. In het Betaald Voetbal is het dragen van alle sieraden door spelers verboden. Het gebruik van tape om sieraden te bedekken is ook niet toegestaan. Dit is ook van toepassing voor scheidsrechters, assistent-scheidsrechters en de vierde official.
Bestuursbesluit Amateurvoetbal inzake sieraden: Spelers mogen geen sieraden of andere zaken dragen die een gevaar opleveren voor de tegenstander en/of de speler zelf. Dit wordt door de scheidsrechter bepaald. De scheidsrechters in het amateurvoetbal zullen op een verstandige wijze met de interpretatie van deze regel om moeten gaan. In de praktijk betekent dit dat horloges, armbanden, kettingen en scherpe sieraden in veel gevallen moeten worden afgedaan, terwijl piercings in het gezicht moeten worden verwijderd dan wel worden afgeplakt. Gladde ringen, zoals trouwringen, mogen gewoon gedragen worden en hoeven niet te worden afgeplakt.
- e. Overige kledingstukken en attributen (bv., zweetbandjes, haarbanden) zijn alleen toegestaan als het enige doel van het dragen is om de speler fysiek te beschermen en het kledingstuk of attribuut geen gevaar oplevert voor de persoon zelf of anderen. Het mag niet zijn voorzien van slogans of reclame en mag geen enkele politieke, religieuze of persoonlijke uitdrukking bevatten.

Hoofdstuk 5   Regel 5   De scheidsrechter

1. De scheidsrechter vóór de wedstrijd

- a. Vóór de wedstrijd heeft de scheidsrechter reeds enige plichten te vervullen. Het is daarom gewenst dat hij tijdig (tenminste 1 uur voor de aanvang) aanwezig is. Hij keurt het veld en als dat ruim voor het aanvangsuur geschiedt, bestaat de gelegenheid - indien nodig - diverse voorzieningen te laten treffen, die het terrein bespeelbaar maken. Dit geldt ook voor de lijnen op het speelveld, de netten en voor de bal.
- b. De aanwijzing van de assistent-scheidsrechters door de partijen is aan goedkeuring van de scheidsrechter onderworpen. Hij kan zowel vóór als tijdens de wedstrijd vervanging verlangen.

2. De scheidsrechter als wedstrijdleider

- a. De scheidsrechter heeft de zorg voor de wedstrijdduur, voor de toepassing van de reglementen, voor zover hij daarmee, als scheidsrechter, te maken heeft, maar bovenal is de scheidsrechter spelleider, iemand die ernaar streeft de hem toevertrouwde wedstrijd tot een goed einde te brengen, met inachtneming van de daarvoor geldende spelregels. De scheidsrechter mag alleen op een beslissing terugkomen wanneer hij inziet dat de beslissing onjuist was of, naar zijn oordeel, op advies van een assistent-scheidsrechter of de vierde official, vooropgesteld dat hij het spel nog niet heeft hervat of heeft gefloten voor het einde van de eerste of tweede helft van de reguliere speeltijd of de verlenging

Zijn gezag begint en de uitoefening van de macht over de spelers wordt effectief, zodra hij het speelveld betreedt. Zijn macht strekt zich ook uit tot overtredingen begaan tijdens onderbrekingen van de wedstrijd en de perioden waarin de bal uit het spel is, de rust hieronder begrepen. De bevoegdheid geldt ook ten aanzien van toeschouwers, officials, wisselers. Dat wil zeggen dat de wisselers het op een later tijdstip deelnemen aan de wedstrijd kan worden ontzegd.

In het Amateuvoetbal

Zijn gezag begint en de uitoefening van de macht over de spelers en wisselers wordt effectief, zodra hij zijn kleedkamer verlaat op weg naar het speelveld om de wedstrijd te doen aanvangen en eindigt op het moment bij het betreden van zijn kleedkamer na het laatste fluitsignaal. Dit betekent dat een scheidsrechter de gele of rode kaart kan tonen aan spelers of wisselers vanaf het moment dat hij zijn kleedkamer verlaat tot aan het moment dat hij zijn kleedkamer weer betreedt.

De hier genoemde bepalingen worden verduidelijkt met enkele concrete voorbeelden:

- Een speler beledigt vóór de wedstrijd in de kleedkamer de scheidsrechter op grove wijze. De scheidsrechter toont hem de rode kaart, deze speler mag niet meer aan het spel deelnemen maar mag door een andere speler worden vervangen.
- Dezelfde belediging op het speelveld vóór het begin van de wedstrijd. De scheidsrechter toont hem de rode kaart, deze speler mag niet meer aan de wedstrijd deelnemen maar mag door een andere speler worden vervangen.

- Een speler beledigt de scheidsrechter op grove wijze nadat de bal in het spel is gebracht, dus de wedstrijd is begonnen. De scheidsrechter toont hem een rode kaart en deze speler mag niet meer worden vervangen.
- Hetzelfde incident tijdens de rust. De scheidsrechter toont hem een rode kaart en deze speler mag niet meer worden vervangen.
- Een wisselspeler op de bank (dug-out) zittende, beledigt tijdens de wedstrijd de scheidsrechter op grove wijze. De scheidsrechter toont hem een rode kaart en deze speler dient het speelveld te verlaten.
- Een speler of wisselspeler beledigt de scheidsrechter op grove wijze na het laatste fluitsignaal buiten het speelveld op weg naar de kleedkamers. De scheidsrechter toont hem een rode kaart.

b. Eén van de machtsmiddelen die een scheidsrechter ter beschikking staat, is het tijdelijk of definitief staken van de wedstrijd. Staken is een maatregel, die slechts in uiterste noodzaak moet worden genomen. De scheidsrechter moet dan ook, als hij zich al verplicht voelt een wedstrijd te staken, beginnen deze maatregel aan de aanvoerders als “tijdelijk” (maximaal 30 minuten) aan te kondigen, indien de omstandigheden dit toelaten. Verzuimt hij deze mededeling, dan is de kans groot dat een elftal met achterstand in de score zich snel verkleedt en verdwijnt, zodat hervatting niet meer mogelijk is.

Redenen tot staken kunnen zijn:

1. weersomstandigheden of invallende duisternis;
2. één of beide elftallen beschik(t)(ken) niet meer over tenminste zeven spelers;
3. wanordelijkheden op het speelveld;
4. overlast van publiek;
5. een terrein dat onbespeelbaar wordt;
6. het uitvallen van de lichtinstallatie.

c. Een scheidsrechter heeft vele bevoegdheden en plichten. Eén van deze is het spel door te laten gaan, wanneer de partij waartegen een overtreding werd begaan, hieruit voordeel kan trekken en het alsnog bestraffen van de oorspronkelijke overtreding, indien het verwachte voordeel op dat moment achterwege blijft.

We spreken dan over de voordeelregel. Het woord “voordeelregel” lijkt een verplichtend karakter te hebben. Duidelijk dient echter te zijn, dat het wel of niet toepassen van voordeel ter beoordeling van de scheidsrechter is en dat het geen “wet” is.

Wat is nu precies voordeel?

Indien een speler een overtreding begaat, terwijl de tegenpartij het spel kan vervolgen, zal de scheidsrechter er verstandig aan doen om door te laten spelen. Wel dient dan voorop te staan dat er echt sprake is van voordeel. Er is sprake van “echt voordeel” indien de speler of zijn partij in een kansrijke positie komt om te scoren of om een aanval op te zetten. Van “echt voordeel” kan men spreken als dit in de buurt van het doel of strafschoopgebied van de tegenstander gebeurt. Op eigen speelhelft of rondom het eigen strafschoopgebied zal dat minder voorkomen. Voor de scheidsrechter geldt het advies om het spel te onderbreken indien onnodige irritaties kunnen ontstaan.

“Voordeel” kent een aantal aspecten:

1. verschil met “balbezit”;
2. terugfluiten van “voordeel”;
3. voordeel bij forse overtredingen en het alsnog nemen van een disciplinaire maatregel;

4. voordeel toepassen afhankelijk van de situatie;
5. taak van scheidsrechter bij geven van voordeel.

Ad 1:

In de praktijk wordt ten onrechte van voordeel gesproken als een speler of een team in balbezit blijft. Voordeel is meer dan balbezit. Indien een team de bal breed moet spelen of zelfs helemaal terug moet spelen naar de eigen speelhelte, dan heeft dat weinig meer te maken met voordeel zoals het wordt bedoeld.

Ad 2:

Bij het "wait-and-see"-principe (enige seconden afwachten) geldt echter wel dat de situatie niet meer teruggefloten kan worden als het beoogde voordeel zijn beslag heeft gehad. Als de scheidsrechter niet direct affluit, maar de situatie afwacht om te kijken of er sprake kan zijn van voordeel voor de "benadeelde" partij, kan hij de situatie alleen dan maar "terugfluiten", als de speler zelf de bal verliest, de bal niet een medespeler bereikt, de bal bij een tegenstander terecht komt of zonder tussenkomst van een medespeler buiten het speelveld gaat.

Komt de bal wel bij een teamgenoot terecht en deze verspeelt de bal of hij speelt de bal vervolgens naar een tegenstander, dan kan de situatie niet meer "teruggefloten" worden. Op het moment dat de bal bij een medespeler komt en deze kan de bal verder transporteren, dan heeft het beoogde voordeel zijn beslag gehad.

Daarnaast zal ook duidelijk zijn dat bij bovenbeschreven situaties de bijbehorende disciplinaire maatregel niet achterwege mag blijven.

Ad 3:

Voordeel toepassen bij forse overtredingen zal slechts zeer sporadisch moeten gebeuren. Met name bij overtredingen waar een disciplinaire straf op zijn plaats is, zal de scheidsrechter er beter aan doen om het spel direct te onderbreken.

Alleen bij een zeer kansrijke aanval zal de scheidsrechter kunnen laten doorspelen. Dit belet hem dan echter niet om de bij de overtreding behorende disciplinaire straf alsnog toe te passen.

Een goede scheidsrechter zal bij doorspelen aan de overtreder laten merken dat hij bij de speler terug zal komen, zodra het spel "dood" is. Als de periode tussen de overtreding en het fluitsignaal erg lang duurt, voorkomt dit optreden onduidelijkheid bij zowel spelers, trainers als publiek.

Indien de scheidsrechter het spel zelf onderbreekt voor het toepassen van een disciplinaire straf, moet het spel worden hervat met een scheidsrechtersbal op de plaats waar de bal was, toen het spel werd onderbroken.

Ad 4:

Factoren die de scheidsrechter mee dient te laten spelen bij het wel of niet toepassen van de voordeelregel zijn o.a.:

- sfeer van de wedstrijd;
- aard van de overtreding;
- plaats van de overtreding (niet in eigen strafschoopgebied);
- selectief, met name na cruciale beslissingen;
- ervaring van de scheidsrechter.

Ad 5:

Het toepassen van voordeel zal de scheidsrechter duidelijk moeten laten blijken. Naast een duidelijk gebaar met de armen zal de scheidsrechter ook hoorbaar aangeven dat hij verder laat spelen. Door "doorspelen", "ga door" of "voordeel" te roepen, weet een speler die zich met de rug richting scheidsrechter bevindt dat deze de voordeelregel toepast. Het gebaar - twee armen vooruit - is van belang voor de andere spelers en het publiek.

3. Blessures

In het amateurvoetbal is het toegestaan, dat verzorging op het speelveld plaatsvindt. Daarna hoeft de behandelde speler het speelveld niet te verlaten.

Herinnering voor scheidsrechters

Scheidsrechters worden er aan herinnerd dat in Regel 5 staat dat de scheidsrechter de wedstrijd moet onderbreken indien, naar zijn oordeel, een speler ernstig geblesseerd is.

4. Protesten

Protesten kunnen uitsluitend worden ingediend tegen een onjuiste toepassing van de invallersbepalingen. Een dergelijk protest kan slechts tegen de reglementaire bepalingen gelden en niet tegen de technische uitvoering.

Volgens een uitspraak van de FIFA zijn er echter meer zaken die niet zonder meer kunnen worden afgedaan met de opmerking dat het een scheidsrechterlijke beslissing is en dat daar niet tegen geprotesteerd kan worden.

Voorvallen die door de scheidsrechter bij de bond moeten worden gemeld zijn o.a.:

- te lang laten spelen;
- te kort laten spelen;
- tweede gele kaart tonen aan één speler zonder deze van het speelveld te zenden door het tonen van de rode kaart;
- veldverwijdering middels rode kaart aan verkeerde speler;
- teveel spelers bij één of beide elftallen.

Het zal duidelijk zijn, dat een scheidsrechter nooit naar één of beide teams een uitspraak over de afloop kan doen. De KNVB zal het protest of de melding van het voorval uiteindelijk honoreren of afwijzen.

5. Kleding scheidsrechter

De scheidsrechter dient te allen tijde een tenue te dragen dat een afwijkende kleur heeft van de tenues van de beide teams. Indien er door de KNVB assistent-scheidsrechters zijn aangesteld, dan is het noodzakelijk dat er uniformiteit in kleding tussen de scheidsrechter en de assistent-scheidsrechters is. Mocht afstemming in de juiste kleur niet mogelijk zijn, dan moet in het amateurvoetbal worden gekozen voor een zwart tenue.

Scheidsrechters in het amateurvoetbal zullen alleen de officiële scheidsrechtersbadge moeten dragen (dit betreft een losse badge en niet het ingeweven logo van de KNVB).

6. Terugkomen op een beslissing

De scheidsrechter mag alleen op een beslissing terugkomen wanneer hij inziet dat de beslissing onjuist was of, naar zijn oordeel, op advies van een assistent-scheidsrechter of de vierde official, vooropgesteld dat hij het spel nog niet heeft hervat of heeft gefloten voor het einde van de eerste of tweede helft van de reguliere speeltijd of de verlenging.

Hoofdstuk 6   Regel 6   De assistent-scheidsrechters

1. Aanwijzing en vervanging

- a. Assistent-scheidsrechters moeten lid van de KNVB zijn, tenminste 16 jaar (seniorenvoetbal) en niet als zodanig door de bond geschorst.
- b. Vóór en tijdens de wedstrijd kan de scheidsrechter een assistent-scheidsrechter vervangen (bv. wegens belediging). Een assistent-scheidsrechter die door de scheidsrechter van zijn taak is ontheven, mag naderhand als speler invallen, tenzij het ontzeggen van de verdere uitoefening van de functie als assistent-scheidsrechter berust op een overtreding van Regel 12, waarvoor een speler van het speelveld werd gezonden.
- c. Indien een door de KNVB aangestelde assistent-scheidsrechter niet op tijd aanwezig is, moet de scheidsrechter trachten een plaatsvervangende neutrale assistent-scheidsrechter te vinden. Lukt dit niet, dan is de scheidsrechter bevoegd om een lid van de KNVB als assistent-scheidsrechter te laten optreden.

2. Samenwerking scheidsrechter/assistent-scheidsrechter

De scheidsrechter moet voor de wedstrijd afspraken met zijn assistent-scheidsrechters maken over onderling te gebruiken gebaren of signalen (zie illustraties spelregelboek veldvoetbal).

Het zal duidelijk zijn, dat met hetgeen is genoemd onder het hoofdstuk “assistent- scheidsrechter” niet in alle opzichten zal gelden voor club-assistent-scheidsrechters. De scheidsrechter zal bij club-assistent-scheidsrechters goed dienen af te wegen, welke taken hij wel of niet aan deze functionarissen kan overlaten.

De assistent-scheidsrechters krijgen een grotere verantwoordelijkheid. Van hen wordt verwacht de scheidsrechters assistentie te verlenen, indien zij zich in een betere positie bevinden om een voorval waar te nemen, in het bijzonder bij overtredingen in het strafschoopgebied. Het is daarnaast te begrijpen, dat de **afstand** op zich tot het voorval **niet** de voornaamste norm is. De belangrijkste overweging is, dat de assistent-scheidsrechter een beter **zicht** heeft op het voorval.

Bij het geven van een advies zal de assistent-scheidsrechter er wel van overtuigd dienen te zijn, dat het voorval **buiten het gezichtsveld van de scheidsrechter** heeft plaatsgevonden.

Met name bij voorvallen in het strafschoopgebied zal de scheidsrechter alert dienen te zijn op de signalen van een club-assistent-scheidsrechter. Hij zal daarbij zoveel mogelijk van zijn eigen waarneming dienen uit te gaan.

Assistent-scheidsrechters dienen de scheidsrechter aan te geven, dat de doelvredediger zich bij een strafschoop voorwaarts heeft begeven van zijn doellijn, voordat de bal is getrapt en vervolgens de bal niet in het doel gaat.

De wijze van aangeven zal door de scheidsrechter en de assistent-scheidsrechters voor aanvang van de wedstrijd besproken moeten worden. Ook hier geldt weer, dat deze regel met name bedoeld is voor neutrale assistenten. Een club-assistent zal een andere positie innemen dan de neutrale assistent; hij zal niet op de doellijn positie kiezen, maar ter hoogte van de 16 meter-lijn.

Bij strafschoppen zijn assistent-scheidsrechters eveneens verantwoordelijk voor het beoordelen of de bal over de doellijn is gegaan.

De assistent-scheidsrechters wordt eveneens opgedragen dat, indien nodig, zij het speelveld dienen te betreden om ervoor te zorgen, dat bij vrije schoppen, welke worden genomen dicht bij hun positie, de afstand van 9.15 meter in acht wordt genomen.

Om een goede samenwerking te bewerkstelligen zijn er tussen scheidsrechter en de (club-)assistent-scheidsrechters enkele gouden regels:

- zoveel mogelijk wederzijds oogcontact;
- de assistent let op de positie van de scheidsrechter en past daar de zijne op aan;
- de assistent fungeert beheerst, terughoudend en onopvallend.

De samenwerking

Het zal duidelijk zijn, dat er een verschil bestaat tussen neutrale en club-assistent-scheidsrechters. Neutrale assistenten hebben het voordeel, dat zij niet clubgebonden zijn en dat zij gespecialiseerd zijn.

Het staat vast, dat het voor een goede samenwerking noodzakelijk is, dat de scheidsrechter vóór de wedstrijd goede afspraken maakt met zijn assistenten. Deze afspraken dienen in de kleedkamer te worden gemaakt. Belangrijk is dat de scheidsrechter zijn assistent-scheidsrechters serieus neemt en dat hij aandacht schenkt aan deze personen. Zij staan er immers niet voor niets. De scheidsrechter dient hen vertrouwen te geven. Hij zal hen wel moeten controleren op de juistheid van hun taakuitvoering. Als de samenwerking goed verloopt, komt dat de wedstrijd en de leiding door de scheidsrechter ten goede.

Contact met de club-assistent-scheidsrechters

De scheidsrechter kent deze assistenten meestal niet. Toch zal hij hen het vertrouwen moeten geven. In het begin zal hij voorzichtig moeten zijn en “de kat uit de boom kijken”. Indien de club-assistent-scheidsrechter in het verdere verloop van de wedstrijd toont deskundig en eerlijk te zijn, kan de scheidsrechter op zijn signalen ingaan. Hij zal echter altijd waakzaam dienen te blijven.

Om tot een goede samenwerking te komen, is het goed als de scheidsrechter de volgende gedragslijn aanhoudt:

- beide club-assistent-scheidsrechters moeten zich voor het begin van de wedstrijd melden bij de scheidsrechter;
- de scheidsrechter deelt hen mee, dat zijn te allen tijde beslissing doorslaggevend is;
- hij geeft aan wat hun taken zijn.

Zijn instructies dienen kort en helder te zijn. Dit zal misverstanden voorkomen.

De scheidsrechter zal nooit de verantwoordelijkheid moeten afschuiven op zijn assistenten. Laatstgenoemden zullen zich onvoorwaardelijk onderwerpen aan het gezag van de scheidsrechter.

De scheidsrechter geeft de volgende instructies:

- het deel van de zijlijn waar de club-assistent-scheidsrechters dienen te lopen;
- hoe hij laat blijken, dat hij het vlagsignaal heeft gezien, maar niet overneemt;
- hoe de assistent zich dient op te stellen bij hoekschoppen, inworpen, strafschoppen, vrije schoppen met muurtje en doelschoppen;
- hoe de assistent dient te handelen bij buitenspel “wait-and-see”, als de bal uit het speelveld gaat, overtredingen achter de rug van de scheidsrechter of buiten diens gezichtsveld, bij het

uittrappen van de bal door de doelverdediger, bij het wisselen van spelers.

Na het maken van deze afspraken gaan scheidsrechter en (club-)assistent-scheidsrechters gezamenlijk het speelveld op en zullen zij gedrieën de toss uitvoeren.

Tijdens de wedstrijd zal de scheidsrechter veelvuldig oogcontact hebben met zijn assistenten. Dit contact zal wederzijds zijn. In het positie kiezen zal de scheidsrechter zoveel mogelijk met het gezicht richting assistenten blijven. Het volgen gebeurt zoveel mogelijk volgens het diagonale systeem als basis. (zoveel mogelijk de bal tussen scheidsrechter en assistent-scheidsrechter.)

Als tijdens de wedstrijd een club-assistent-scheidsrechter volgens de scheidsrechter ter ten onrechte zijn vlag omhoog steekt, zal hij deze een teken geven en zal deze onmiddellijk zijn vlag naar beneden doen.

Bij het overnemen van of afgaan op signalen van een assistent die vlagt voor overtredingen in “zijn buurt” zal het sterk van de betrouwbaarheid van de assistent afhangen of de scheidsrechter deze adviezen opvolgt. Voorzichtigheid blijft altijd geboden!
Het zal wel duidelijk zijn, dat de scheidsrechter bij overtredingen in het strafschoopgebied het heft in eigen handen houdt.

De assistent-scheidsrechter duidt op de hem toegewezen helft van het speelveld aan waar moet worden ingeworpen. Ten aanzien van de andere speelhelft beperkt hij zich tot het signaleren dat de bal de zijlijn geheel en al is gepasseerd. De scheidsrechter bepaalt dan door welke partij en waar moet worden ingeworpen. Door met de vlag te wijzen in de richting van de doellijn van de partij die niet moet ingooien, geeft de assistent-scheidsrechter aan wie recht op de inworp heeft.

3. Kleding

De club-assistent-scheidsrechter moet zich in zijn kleding onderscheiden van de veldspelers. Uitsluitend een neutrale, door de KNVB aangewezen, assistent-scheidsrechter mag het officiële scheidsrechterstenuue (met KNVB-embleem) dragen.

Hoofdstuk 7   Regel 7   De duur van de wedstrijd

Speeltijd

1. De speeltijd bedraagt in totaal tweemaal 45 minuten.
De speeltijd begint niet met het teken of het fluitsignaal van de scheidsrechter, doch zodra de bal is getrapt en voorwaarts beweegt.

Een helft eindigt als 45 minuten zijn verstreken en dat tijdstip moet zeer nauwkeurig in acht worden genomen. Al mag er praktisch geen verschil zijn: niet het fluitsignaal, maar de tijd die het horloge aangeeft is beslissend. Alleen voor een strafschoep wordt de wedstrijdduur verlengd.

2. Als tijdens de rust of direct na het eindsignaal de scheidsrechter ervan overtuigd is dat hij te kort heeft laten spelen, dan moet hij, indien het de eerste helft betreft, de te kort gespeelde tijd inhalen voordat hij voor de tweede helft laat aftrappen. Indien de bal op het ogenblik dat de rust wordt aangekondigd in het spel was, dan wordt het spel hervat met een scheidsrechtersbal op de plaats waar de bal was toen de scheidsrechter affloot. Was de bal niet in het spel, dan wordt begonnen met de van toepassing zijnde spelhervatting (bv. een hoekschoep, een inworp).
De elftallen verdedigen hetzelfde doel als voor de rust. Na het inhalen van de te kort gespeelde tijd wisselen de ploegen van speelhelft en wordt afgetrapt voor de tweede helft van de wedstrijd.

Indien de tweede helft te kort is gespeeld, dan moet dit wel onmiddellijk na het eindsignaal blijken, wil de fout hersteld kunnen worden. Het is natuurlijk praktisch onmogelijk een kwartier na afloop nog eens tijd te gaan inhalen. Wordt de arbitrale fout tijdig vastgesteld dan moet, wat de spelhervatting betreft, op dezelfde wijze worden gehandeld als hiervoor is aangegeven voor de eerste helft.

Is te lang gespeeld in één van de twee helften, dan kan dit op het speelveld niet worden hersteld. Het is niet mogelijk de eventueel in de eerste helft te lang gespeelde tijd af te trekken van de duur van de tweede helft.

3. De rust gaat in op het moment dat de spelers de kleedkamer betreden. De rust mag maximaal 15 minuten duren.
4. Het tijdelijk staken van een wedstrijd mag niet langer duren dan 30 minuten. Dit geldt voor het totaal van de onderbrekingen.

Hoofdstuk 8 Regel 8 Het begin en de hervatting van het spel

1. Uitvoering van de aftrap

De mogelijkheid bestaat, dat een partij niet bereid is af te trappen na een omstreden doelpunt. De scheidsrechter moet dan de aanvoerder opdragen een speler aan te wijzen die de aftrap moet doen. Weigert de aanvoerder dit of weigert de aangewezen speler af te trappen, dan is dit te beschouwen als onsportief gedrag: in eerste instantie bestraffen met een waarschuwing en bij herhaling wegzenden.

Indien geen van de spelers bereid is de aftrap te verrichten, zal de wedstrijd moeten worden gestaakt.

2. Scheidsrechtersbal

- a. Na een blessure, die stilleggen van de wedstrijd noodzakelijk heeft gemaakt, is de hervatting een scheidsrechtersbal. Uiteraard alleen, als op het moment van affluiten de bal zich binnen het speelveld bevindt. Dat geldt ook voor onderbrekingen veroorzaakt door overlast van personen, dieren of door de gesteldheid van weer of speelveld.

Maar ook een overtreding kan een scheidsrechtersbal als hervatting tot gevolg hebben. Wanneer bijvoorbeeld tijdens het spel, buiten het speelveld, de ene speler de andere trapt en de scheidsrechter heeft om die reden het spel onderbroken, dan zal na afhandeling van het incident het spel hervat moeten worden met een scheidsrechtersbal, uit te voeren op de plaats waar de bal was toen afgefloten werd.

Ook als de scheidsrechter van oordeel is, dat hij een foutieve beslissing waarvoor hij het spel heeft onderbroken moet herstellen, dan kan dat alleen door middel van een scheidsrechtersbal. Het zal duidelijk zijn, dat de scheidsrechter moet proberen dergelijke onderbrekingen en hervattingen tot het uiterste te beperken.

- b. Wat de uitvoering betreft: de scheidsrechter moet beide partijen de gelegenheid geven bij de scheidsrechtersbal aanwezig te zijn. Het is dus niet verplicht dat er van beide partijen spelers aanwezig zijn. Hij moet de bal van borsthoogte laten vallen. Dus niet stuiten, rollen of omhoog werpen.

Hoofdstuk 9   Regel 9   De bal in en uit het spel

1. Bal in het spel

Als de bal via de scheidsrechter over de doellijn tussen de palen gaat (tenzij dit gebeurt rechtstreeks na een indirecte vrije schop of een directe vrije schop in eigen doel) is een doelpunt gemaakt. Dergelijke doelpunten zullen aanleiding geven tot onbegrip en ergernis. Daarom dienen de scheidsrechters altijd zodanig positie te kiezen, dat zoiets vrijwel uitgesloten is.

2. Ingreep van buitenaf

Een andere situatie ontstaat bij een ingreep van buitenaf. Hierbij moet worden gedacht aan een toeschouwer die het speelveld betreedt en de bal wegtrapt of tegenhoudt of een voorwerp naar de bal of een speler gooit. Dit geldt ook voor een dier dat op het speelveld komt. Wordt de bal geraakt, dan moet de scheidsrechter het spel onderbreken en hervatten met een scheidsrechtersbal. Het kan noodzakelijk zijn in dit soort situaties eerder in te grijpen en dus niet te wachten tot de bal wordt geraakt. Het maakt dan geen verschil of de bal wel of niet in het doel is terecht gekomen. Wordt de bal niet geraakt en verdwijnt hij in het doel, dan is het doelpunt geldig.

Hoofdstuk 10   Regel 10   Hoe er wordt gescoord

Doelpunten behoren tot de hoogtepunten van een wedstrijd. Daarom moet de scheidsrechter in de buurt van de doelen nog meer zorgvuldigheid in acht nemen dan elders in het speelveld. Hij moet dus - het is bij Regel 9 al aangegeven - vermijden dat de bal via hem in het doel terecht komt.

Ook is uiterste voorzichtigheid vereist met het fluitsignaal als de bal over de doellijn lijkt te gaan. Te vroeg fluiten betekent immers dat het spel dood is. Als de bal daarna in het doel gaat, kan geen doelpunt worden toegekend. Het spel moet dan worden hervat met een scheidsrechtersbal op de plaats waar de bal was toen de scheidsrechter affloot, tenzij de bal zich op dat moment bevond binnen het doelgebied.

Het klemmen van de bal tussen enkels of knieën is geen overtreding als er geen tegenstander de bal zou kunnen spelen. Er is een geldig doelpunt gemaakt als een speler erin slaagt op die manier de bal geheel en al over de doellijn te krijgen.

Ook de doelverdediger die vanuit zijn eigen strafschoopgebied de bal in het doel van de tegenpartij gooit, zorgt voor een geldig doelpunt.

Het is vanzelfsprekend, dat elk verschil van mening over de score uitgesloten moet worden. De scheidsrechter doet er verstandig aan alle geldige doelpunten te noteren.

Hoofdstuk 11   Regel 11   Buitenspel

Indien twee spelers van verschillende partijen tegelijkertijd de bal trappen en de bal komt bij een buitenspel staande speler dan moet de scheidsrechter het spel onderbreken en hervatten met een indirecte vrije schop wegens strafbaar buitenspel.

Hoofdstuk 12 Regel 12 Overtredingen en onbehoorlijk gedrag

Enkele bijzondere overtredingen

1. De bal is in het spel en een speler is al buiten het speelveld en begaat daar een overtreding			
	Spelhervatting:	Plaats:	Straf:
Antwoord:	Scheidsrechtersbal	Waar de bal was	*1
2. De bal is in het spel en een speler verlaat het speelveld om een overtreding te begaan			
	Spelhervatting:	Plaats:	Straf:
Antwoord:	Indirect	Waar de bal was	*1
3. Als de bal in het spel is en een speler begaat een overtreding binnen het speelveld			
Tegen:	Spelhervatting:	Plaats:	Straf:
Een medespeler	Indirect	Overtreding	*1
De scheidsrechter of assistent-scheidsrechter	Indirect	Overtreding	*1
Een wisselspeler of gewisselde speler	Indirect	Waar de bal was	*1
Ander persoon	Scheidsrechtersbal	Waar de bal was	*1
4. Zonder toestemming van de SR het veld betreden terwijl de bal in het spel is			
Door:	Spelhervatting:	Plaats:	Straf:
Een speler, wisselspeler of gewisselde speler	Indirect	Waar de bal was	Geel
Een teamofficial	Scheidsrechtersbal	Waar de bal was	Wegzenden
Een onbevoegd persoon	Scheidsrechtersbal	Waar de bal was	Laten verwijderen
5. Gooien van een voorwerp door een speler als de bal in het spel is, van binnen het speelveld naar buiten het speelveld:			
Tegen:	Spelhervatting:	Plaats:	Straf:
Iemand	Indirect	Waar de bal was	*1
6. Gooien van een voorwerp door een speler als de bal in het spel is, van buiten het speelveld naar binnen het speelveld:			
Tegen:	Spelhervatting:	Plaats:	Straf:
Een tegenstander	Direct (of strafschoep)	Waar de tegenstander werd geraakt of geraakt had kunnen worden	*1
7. Gooien van een voorwerp door een wisselspeler of gewisselde speler als de bal in het spel is, van buiten het speelveld naar binnen het speelveld:			
Tegen:	Spelhervatting:	Plaats:	Straf:
Een tegenstander	Indirect	Waar de bal was	*1

*1 = al naar gelang de ernst van de overtreding

Schema overtredingen binnen en buiten het speelveld

	Tegenstander binnen het speelveld	Tegenstander buiten het speelveld in het doel. Bal gaat daarbij niet geheel over de doellijn van het doel.	Tegenstander buiten het speelveld in het doel. Bal gaat daarbij wél geheel over de doellijn in het doel	Tegenstander buiten het speelveld. Bal is/komt niet geheel over de doellijn naast het doel	Tegenstander buiten het speelveld. Bal is/komt wel geheel over de doellijn naast het doel
De bal gooien in het gezicht van de tegenstander door de doelverdediger	Directe vrije schop c.q. Strafschop	Strafschop	Doelpunt	Strafschop	Indirecte vrije schop
De bal duwen in het gezicht van de tegenstander door de doelverdediger	Directe vrije schop c.q. Strafschop	Strafschop	Doelpunt	Strafschop	Hoekschop

	Beide spelers staan binnen het speelveld. Verdediger (die de overtreding begaat) binnen het strafschopgebied. Tegenstander er buiten .	Beide spelers staan binnen het speelveld. Verdediger (die de overtreding begaat) buiten het strafschopgebied. Tegenstander er binnen .	Speler (die de overtreding begaat) staat buiten het speelveld. Tegenstander staat binnen het speelveld.	Speler (die de overtreding begaat) staat binnen het speelveld. Tegenstander staat buiten het speelveld.
Spuwen naar een tegenstander	Directe vrije schop	Strafschop	Directe vrije schop c.q. Strafschop	Indirecte vrije schop
Gooien van een voorwerp naar een tegenstander	Directe vrije schop	Strafschop	Directe vrije schop c.q. Strafschop	Indirecte vrije schop

De bal raken met een voorwerp dat in de hand wordt gehouden of waarmee wordt gegooid:

Dit wordt gezien als een overtreding (opzettelijk 'hands') als een veldspeler dit doet of als een doelverdediger dit doet buiten zijn eigen strafschopgebied.

De spelhervatting is dan een directe vrije schop c.q. strafschop en de disciplinaire straf is een waarschuwing wegens onsportief gedrag of een veldverwijdering als hiermee een duidelijke scoringskans of een doelpunt wordt voorkomen.

Als de doelverdediger dit doet binnen zijn eigen strafschopgebied dan is er alleen sprake van onsportief gedrag; de spelhervatting is dan een indirecte vrije schop en de disciplinaire straf een waarschuwing. Voor het spelen van de bal met de hand (of met een voorwerp) in zijn eigen strafschopgebied kan een doelverdediger niet bestraft worden met een veldverwijdering, dus ook niet als hiermee een duidelijke scoringskans of een doelpunt wordt voorkomen.

A – Een directe vrije schop

Algemeen

De eerste 7 overtredingen

1. Een tegenstander trapt of probeert te trappen

- a. Het behoeft geen betoog, dat het trappen van een tegenstander één van de ernstigste overtredingen is. Het is dan ook duidelijk dat de poging, ook al wordt de tegenstander niet geraakt, even strafbaar is.
- b. Trappen van een tegenstander, als de bal niet binnen speelbereik is, moet worden beschouwd als een gewelddadige handeling. Als enige persoonlijke straf komt dan veldverwijdering in aanmerking.
Men wil bij trappen van een tegenstander nog wel eens als verzachtende omstandigheid aanvoeren, dat er sprake is van een reactie op een voorafgaande actie door een tegenstander. Ook al zou dat zo zijn, toch moet ook hier de rode kaart worden getoond.

2. Een tegenstander laat struikelen of probeert te laten struikelen

Het laten struikelen van een speler verschilt wezenlijk van het “laten vallen van een speler” genoemd onder punt 7. Een speler die op deze manier “ten val komt” zal door zijn tegenstander gehaakt worden of tegen de hakken getikt worden. Andere vormen die ook verstaan worden onder “het laten struikelen” kunnen zijn: de voet van een tegenstander wegtrekken of vasthouden; op een voet van een tegenstander gaan staan; bukken voor of achter een tegenstander. Hier is sprake van “het laten struikelen van”.

3. Springt naar een tegenstander

Het springen naar of zelfs op een tegenstander is buitengewoon gevaarlijk. Er moet dan ook streng tegen worden opgetreden. Bij dit punt moet overigens ook weer rekening worden gehouden met geoorloofd hoog opspringen om een bal te koppen, waarbij toevallig een tegenstander wordt geraakt (bv. bij het neerkomen). Maar het moet wel gewoon springen zijn en niet een stormloop, besloten met een wilde sprong.

Volstrekt verboden is het springen met opgetrokken knieën. Dit is een overtreding, die een grote mate van risico voor de tegenstander inhoudt. Zij wordt meestal begaan door doelverdedigers. Zeer gevaarlijk en dus ontoelaatbaar is het springen met beide benen naar een tegenstander, die de bal voor zich heeft. Deze manier van aanvallen heeft vaak blessures tot gevolg.

4. Een tegenstander aanvalt

- a. Onvoorzichtig, onbesuisd of met buitensporige inzet een tegenstander aanvallen, is strafbaar. Bij het op een dergelijke manier aanvallen ligt vaak de nadruk op het vastberaden pogen de bal te veroveren of een tegenstander het spelen van de bal onmogelijk te maken.

- b. Het aanvallen van een tegenstander met een gestrekt been kan zeer gevaarlijk zijn. Met name het springen met twee benen gestrekt vooruit kan zeer ernstige gevolgen hebben voor de veiligheid van de tegenstander.
Uiteraard bestaan er gradatieverschillen. Het aanvallen met gevaarlijk gestrekt(e) be(e)n(en) naar de bal, zeker als dit frontaal op een tegenstander gebeurt, kan verschillende straffen opleveren. Is de actie gericht op de bal en is er sprake van onvoorzichtigheid, dient de overtreding met een directe vrije schop of strafschoep bestraft te worden.
Is de inzet echter onbesuisd of gaat deze gepaard met buitensporige inzet, dan zal er naast de spelstraf een disciplinaire straf dienen te volgen, al naar gelang de ernstig van de overtreding.
- Naast het springen met gestrekt(e) be(e)n(en) vooruit, zal de scheidsrechter ook attent dienen te zijn op het inkomen met gevaarlijk gestrekt been. Veelal gaat een speler op deze manier zogenaamd voor de bal; in de praktijk gaat hij meestal met het been over de bal heen. In dit geval is er maar één straf: directe vrije schop c.q. strafschoep en veldverwijdering.
- Het woord “gevaarlijk” in dit zinsverband heeft een andere betekenis dan “speelt op een gevaarlijke wijze”. Het woord “gevaarlijk” verwijst in deze naar het woord “gestrekt”. Het inkomen met gestrekt been op met name ledematen waarop gesteund wordt, kan zeer ernstige gevolgen hebben.
- c. Het duwen met de borst tegen de rug van een tegenstander gebeurt vaak bij doelschoppen en uittrappen.
Een speler van de uittrappende partij, die met zijn gezicht naar het eigen doel gekeerd staat, maakt een goede kans op zo’n duw. Ook bij hoekschoppen vraagt dit alle aandacht van de scheidsrechter.
Knieën en vuisten, steunend of agressiever gebruikt, in de rug van de tegenstander, behoren niet bepaald tot de uitzonderingen.
De scheidsrechter doet er goed aan de ellebogen, het onderste deel van de rug en de voeten in het oog te houden! Vooral de ellebogen, die te vaak bewust worden gebruikt als uiterst gevaarlijke wapens bij een (lucht)duel.
- d. Het steunen op een speler om beter te kunnen koppen moet worden bestraft.
Steunen op een tegenstander, wat bovendien betekent dat deze omlaag wordt gedrukt, moet worden bestraft met een directe vrije schop, respectievelijk een strafschoep.
Maar ook het steunen op een medespeler om gemakkelijker de bal te kunnen spelen, is strafbaar. Dit is te beschouwen als onsportief gedrag en moet worden bestraft met een indirecte vrije schop.
- e. Een arm, die tijdens een duel over de schouder van de tegenstander schuift, hindert deze bij het omhoog komen. Deze tactiek wordt nogal eens bij kopduels en tegenover doelverdedigers toegepast.
De scheidsrechter doet er goed aan dit soort acties kritisch te bekijken.
Bij het wegstompen van hoge ballen kan de doelverdediger van de gelegenheid gebruik maken om een tegenstander onreglementair aan te vallen. Dat kan met de knieën gebeuren, maar “doorslaan” bij het wegstompen wil ook nog wel eens voorkomen.

In tegenstelling tot wat algemeen wordt aangenomen is het aanvallen van een speler door twee of meer tegenstanders niet strafbaar, zolang het maar volgens de regels gebeurt.

5. Een tegenstander slaat of probeert te slaan

Het slaan van een tegenstander is voor de scheidsrechter in vele gevallen beter waarneembaar dan trappen.

Eerder werd de mogelijkheid al genoemd dat de doelvredediger bij het wegslaan van de bal, of een poging daartoe, tegelijkertijd een tegenstander slaat.

In zo'n situatie moeten een strafschoep en veldverwijdering volgen.

6. Een tegenstander duwt

Hier wordt bedoeld: ongeoorloofd duwen. Reglementair is: duwen met schouder tegen schouder, de bal binnen speelbereik en met de mogelijkheid om de bal te spelen. De arm moet hierbij tegen het lichaam gedrukt blijven. Dit duwen mag nooit ontaarden in "gooi- en smijtwerk".

Duwen met uitgestoken arm of hand is verboden, evenals het misbruik maken van heup of knie. Op het duwen met hand, uitgestoken arm of elleboog moet de scheidsrechter zeer attent zijn als twee spelers naast elkaar lopen.

7. Een tegenstander ten val brengt

Onder dit punt wordt bedoeld het "ten val brengen" van een tegenstander door middel van een "sliding tackle". Dit kan zowel op reglementaire als onreglementaire wijze gebeuren. Als de tackle correct wordt uitgevoerd en de tegenstander **komt** daarbij alsnog **ten val** dan is er geen sprake van een overtreding. Pas als de tackle niet correct wordt uitgevoerd en de speler **brengt** zijn tegenstander **ten val** is er sprake van een directe vrije schop (zie verschil in ten val **komen** en ten val **brengen**). Voor scheidsrechters is het belangrijk dat ze goed letten op acties die schijnbaar ten doel hebben de bal te spelen, maar waarbij de bal in het geheel niet geraakt wordt. Een zeer groot deel van de spelers weet niet op welke wijze een correcte sliding tackle moet c.q. mag worden uitgevoerd. Zij hebben de neiging om allerlei wilde sprongen in de richting van de bal als een correcte actie aan te merken. In de meeste gevallen maken zij dan met hun beide handen het gebaar dat ze de bal speelden om deze manier te verbloemen dat zij deze helemaal niet raakten. Een reglementaire "sliding tackle" moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Het woord "sliding" komt van het Engelse "to slide", wat glijden betekent. Het enige wat dus geoorloofd is, is glijdend met een of beide benen over de grond, de bal voor de voeten van de tegenstander weg te spelen. Daarbij moet dan wel de bal gespeeld/ geraakt worden. Indien dit laatste niet gebeurt is er sprake van een "te late tackle" en zal de scheidsrechter deze tackle moeten bestraffen met een directe vrije schop. Bij het doen van een sliding tackle loopt de speler altijd bewust het risico dat hij de bal niet speelt of raakt en dus te laat komt en daardoor zijn tegenstander **ten val brengt**. Bedenk ook dat voor een "sliding tackle" ruimte nodig is, namelijk ruimte om de glijdende beweging over de grond te kunnen uitvoeren. Als de "sliding tackle" van te dichtbij wordt ingezet, valt de aangevallen speler vrijwel zeker over het (uitgestoken) been van zijn tegenstander.

Voor de "sliding tackle" die van voor of van achter of opzij op een tegenstander wordt ingezet, terwijl deze de bal aan de voet heeft, moet door de scheidsrechter nauwkeurig in het oog worden gehouden. Het is namelijk de bedoeling dat met een "sliding tackle" uitsluitend de bal wordt gespeeld. Als de tegenstander wordt geraakt, dan is dat altijd een overtreding, maar ook nog een gevaarlijke actie. Dat geldt in nog sterkere mate als dit soort "sliding tackle" met het nodige geweld gepaard gaat. De disciplinaire straf zal afhangen van de daarbij gepaard gaande inzet. Bij een "onvoorzichtig" en niet correcte tackle zal de scheidsrechter kunnen volstaan met alleen een directe

vrije schop. Indien deze onbesuisd is zal er een gele kaart getoond moeten worden. Als de overtreding gepaard gaat met buitensporige inzet of de veiligheid van de tegenstander in gevaar wordt gebracht zal er een rode kaart worden getoond.

In feite is een groot deel van de zogenaamde “sliding tackles” strafbaar. Het aantal blessures tengevolge van acties die “sliding tackles” worden genoemd, is groot en het is de taak van de scheidsrechter op dit punt streng op te treden.

De laatste 3 overtredingen

8. Een tegenstander vasthoudt

Het vasthouden van een tegenstander door hem aan zijn kleding vast te grijpen, is een overtreding die algemeen is geworden.

Zeker in het huidige voetbal is het gebruikelijk om elkaar, reeds voordat de bal binnen speelbereik is, bij het shirt dan wel aan het lichaam vast te houden. Ook het zogenaamde “omklemmen” moet als vasthouden worden beschouwd. Voor de scheidsrechter is het vaak moeilijk om te beoordelen welke speler nu precies de overtreding begaat, met andere woorden: wie ermee begint.

Bij deze handelingen moet de scheidsrechter, alvorens in te grijpen, goed bekijken of de voordeelregel kan worden toegepast. Hiermee dient hij wel uiterst voorzichtig om te gaan. Met name in het strafschoopgebied en rond de lijnen van het strafschoopgebied zal de scheidsrechter niet te snel in voordeel dienen te “vluchten”. Een strafschoop of een vrije schop niet ver van het doel leveren in bijna alle gevallen meer “voordeel” voor de aanvallende partij op dan door te laten spelen. Bepalend voor de spelhervatting is de plaats waar het vasthouden eindigt (directe vrije schop c.q. strafschoop).

Deze “verborgen” overtredingen kunnen leiden tot veel onnodige irritaties. Het is vrijwel altijd verstandiger om deze overtredingen onmiddellijk en op gepaste wijze te bestraffen, zodat een escalatie van deze “handtastelijkheden” wordt voorkomen. Van de scheidsrechter wordt dan ook een proactieve houding verwacht.

Tevens zal hij alert moeten zijn op spelers die misbruik maken van het lichamenlijk contact en die zich met name in of in de buurt van het strafschoopgebied graag willen laten vallen. Ook als de scheidsrechter er zeker van is dat de aanvaller op deze wijze een strafschoop of een vrije schop probeert te versieren, zal hij daartegen consequent tegen op te treden.

9. Een tegenstander bespuwt

Spuwen is in letterlijke zin een smerige handeling.

Aangezien spelers gewend zijn zich soms tijdens de wedstrijd van “overtollig speeksel” te ontdoen door te spuwen op het speelveld, dient de scheidsrechter vast te stellen of een speler wel degelijk een tegenstander bespuwt, dan wel naar hem spuwt. Als de scheidsrechter daarvan overtuigd is en de bal is in het spel, dient hij een directe vrije schop of strafschoop toe te kennen en onder alle omstandigheden de overtreder van het speelveld te zenden.

10. Opzettelijk de bal met de hand of arm speelt (dit geldt niet voor de doelverdediger binnen zijn eigen strafschoopgebied)

1. Opzet is het wezenlijke punt. Een speler die dreigt van zeer dichtbij de bal in het gezicht of tegen het lichaam te krijgen en daarom een afwerende beweging maakt, wordt dan niet geacht in overtreding te zijn. Het excuus van lichaamsbescherming is natuurlijk niet van toepassing als de bal van een flinke afstand komt. Er is dan gelegenheid genoeg om de bal te ontwijken.
2. Bij vrije schoppen in (de buurt van) het strafschoopgebied vormt de verdedigende partij meestal een "muurtje". De reden waarom het "muurtje" wordt neergezet is duidelijk. Men wil de schadelijke gevolgen van een eigen overtreding zo veel mogelijk beperken. Men mag dat wel proberen, maar men loopt wel de kans dat de bal tegen hand of arm wordt geschoten. Alleen als de handen gebruikt worden om het gezicht of het onderlichaam te beschermen, is de eventuele handsbal niet strafbaar, zolang de spelers de reglementaire afstand maar in acht hebben genomen.
3. Een doelverdediger, die bij het uittrappen de bal met de handen aanraakt buiten het strafschoopgebied, maakt opzettelijk hands en moet met een directe vrije schop worden bestraft.
4. De bal raken met een voorwerp dat in de hand gehouden wordt (kleding, scheenbeschermer etc.) wordt gezien als opzettelijk hands (dit geldt niet voor de doelverdediger binnen zijn eigen strafschoopgebied); De bal raken door met een voorwerp te gooien (schoen, scheenbeschermer etc.) wordt gezien als opzettelijk hands.
5. Als de bal niet wordt geraakt is er geen sprake van opzettelijk hands, maar van onsportief gedrag. Dit moet worden bestraft met een waarschuwing en een indirecte vrije schop op de plaats waar de plaats waar de bal was op het moment van de overtreding. Wordt met deze overtreding een scoringskans ontnomen dan is de sanctie een veldverwijdering. (Dit geldt niet voor de doelverdediger binnen zijn eigen strafschoopgebied.)

B – Een indirecte vrije schop

Indien een doelverdediger, binnen zijn eigen strafschoopgebied:

1. **Langer dan zes seconden de bal in zijn handen houdt, voordat hij deze weer in het spel brengt.**

Het tijd rekken door de doelverdediger met de bal in zijn handen of armen moet worden beoordeeld in **tijd** en niet in **afstand**. De regel beperkt de doelverdediger niet tot het nemen van een maximum aantal passen, indien hij de bal in zijn handen of armen houdt. Hij mag de bal maximaal zes seconden in bezit houden, maar hij mag binnen deze periode zoveel passen nemen als hij wil.

2. **De bal weer met de handen aanraakt, nadat hij deze in het spel heeft gebracht en zonder dat deze is geraakt door een andere speler.**

Als de doelverdediger de bal per ongeluk laat vallen of uit zijn handen laat glijden en hij vervolgens de bal weer oppakt, dan onderbreekt de scheidsrechter het spel en hervat hij het

spel met een indirecte vrije schop op de plaats van de overtreding (Zie Regel 13 – plaats van de vrije schop). Een disciplinaire straf blijft in dit geval achterwege.

3. De bal met de handen aanraakt, nadat deze hem doelbewust door een medespeler met de voeten is toegespeeld.
4. De bal met de handen aanraakt, nadat hij deze rechtstreeks heeft ontvangen uit een inworp genomen door een medespeler.

Indien een speler, naar het oordeel van de scheidsrechter:

5. Speelt op een gevaarlijke wijze.

- a. Spelen op een gevaarlijke wijze kan twee kanten op werken:
  - een speler kan zichzelf in gevaar brengen, bijvoorbeeld door te laag te koppen: passief;
  - hij kan hetzelfde doen ten opzichte van een tegenstander, waarvan te hoog trappen een voorbeeld is: actief.Op zich zijn (te) laag koppen, of (te) hoog trappen geen strafbare spelhandelingen. Ze kunnen het worden met een tegenstander vlak in de buurt.
- b. Een doelverdediger, die liggend op de grond slechts één of enkele vingers op de bal heeft, wordt geacht de bal in zijn bezit te hebben. Als een aanvaller nu de bal speelt, ook al doet hij het nog zo voorzichtig, dan maakt hij zich schuldig aan het spelen op een gevaarlijke wijze.

6. Een tegenstander in diens loop belemmert.

- a. Het gaat in dit geval om een handeling door een speler, die de bal niet kan of niet wil spelen. Dit is obstructie. Hierbij gaat het zuiver om een tegenstander te belemmeren in diens loop. Dat er toch lichamelijk contact ontstaat, is bijkomstig. Voorbeelden van obstructie zijn: tussen een tegenstander en de bal door lopen, of zijn lichaam plaatsen tussen bal en tegenstander. Ook het voor een tegenstander blijven lopen, die op weg is naar de bal en deze zo te verhinderen bij de bal te komen, is te beschouwen als obstructie.

Enkele voorbeelden:

1. Een een-tweetje. A speelt de bal naar B en loopt zelf door om de door B gespeelde bal weer in bezit te krijgen. Tegenstander X doet geen poging de bal te onderscheppen, maar belemmert A in diens loop zonder dat er van lichamelijk contact sprake is. Dit is obstructie.
2. A speelt de bal langs tegenstander X en wil, om deze heen lopend, de bal daarna weer spelen. X is niet geïnteresseerd in de bal, maar belet A de doortocht. Dit is obstructie, tenminste als er alleen sprake is van belemmeren en er geen lichamelijk contact ontstaat.
- b. Er bestaat een wezenlijk verschil tussen **obstructie** en **blokkeren**. Obstructie is alleen maar belemmeren zonder dat er sprake is van doelgericht lichamelijk contact. Bij blokkeren en het zogeheten “breed maken” vindt lichamelijk contact wel doelgericht plaats.

Het is een ernstiger overtreding dan obstructie en moet dan ook met een directe vrije schop worden bestraft. Een waarschuwing zal vaak noodzakelijk zijn.

Blokkeren in zijn uiterste vorm moet gezien worden als een gewelddadige handeling. Naast een spelstraf moet een persoonlijke straf gegeven worden (veld verwijdering).

Aanvaller A is in volle snelheid om de hem toegespeelde bal op te vangen. De volgende acties van verdediger X in het kader van blokkeren en obstructie zijn nu mogelijk:

1. X vangt de snel lopende A met borst, heup of schouder op. Dit is blokkeren.
Straf: directe vrije schop en zo nodig een waarschuwing. In uiterste gevallen moet een veldverwijdering volgen.
2. X valt A niet aan, maar kruist zijn weg om hem te dwingen zijn vaart af te remmen en hem het spelen van de bal zo te bemoeilijken. Dit is obstructie. Straf: indirecte vrije schop.
- c. Een aantal spelsituaties wordt niet beschouwd als obstructie. Twee voorbeelden:
  - Een speler die een bal probeert te bereiken die over de zij- of doellijn dreigt te gaan. Als een tegenstander zich tussen hem en de bal plaatst en er is geen lichamenlijk contact, dan wordt dit niet strafbaar geacht. De hinderende speler moet wel de bal binnen speelbereik hebben en de mogelijkheid hebben om de bal te spelen.
  - Hetzelfde geldt voor de doelvredediger die de bal wil pakken. Een medespeler mag zich dan opstellen tussen een aanvaller en de bal. Ook hier moet de bal binnen speelbereik zijn.

7. Voorkomt dat de doelvredediger de bal uit zijn handen in het spel kan brengen.

Onder "in bezit hebben" valt niet alleen de bal in de handen houden, opzettelijk pareren van de bal, maar ook het "laten dansen" op de hand, evenals het op de grond liggend, met één of enkele vingers de bal vasthouden.

De doelvredediger die wil uittrappen en, daaraan voorafgaande, de bal op de vlakke hand heeft liggen, heeft ook de bal in zijn bezit. Een aanvaller die achter de doelvredediger vandaan komt, de bal van diens hand kopt, begaat een overtreding. Een doelpunt dat op deze manier wordt gemaakt, moet worden afgekeurd. De aanvaller moet dan bestraft worden met een indirecte vrije schop. Het opheffen van de voet als de doelvredediger wil uittrappen, is ook niet toegestaan. Hetzelfde geldt voor de actie van een aanvaller die met de doelvredediger, die wil uittrappen, meeloopt en de bal trapt op het moment dat de doelvredediger deze loslaat om hem weg te werken.

8. Een andere overtreding begaat, niet elders genoemd in Regel 12, waarvoor het spel wordt onderbroken om een speler te waarschuwen of van het speelveld te zenden.

Dit kunnen overtredingen zijn zoals hierna omschreven bij de disciplinaire straffen en die dus niet zijn omschreven in A1 t/m A9 en B1 t/m B8.

De overtredingen genoemd onder A1 t/m A9 moeten dan zijn begaan tegenover een medespeler, scheidsrechter, assistent-scheidsrechter, wisselspeler of gewisselde speler.

C – Disciplinaire straffen

Overtredingen die met een waarschuwing worden bestraft

1. Zich schuldig maakt aan onsportief gedrag.

Misleiding

In het huidige voetbal bestaat de tendens om met name in het strafschoopgebied van de tegenpartij of even daarbuiten overtredingen te simuleren en op deze wijze een strafschoop c.q. een vrije schop te “versieren”. Het op deze manier proberen beslissingen ten gunste van de eigen partij te verkrijgen, dient door de scheidsrechter consequent bestraft te worden. Hij zal de overtreder moeten bestraffen met een indirecte vrije schop en een waarschuwing.

De handeling bestaat meestal uit een zogeheten “Schwalbe”: een speler doet alsof hij ten val wordt gebracht, terwijl hij daarbij in het geheel niet door een tegenstander wordt geraakt.

Een andere vorm van misleiding ontstaat als een speler zich bewust haakt achter het been, arm of lichaam van een tegenstander, of duikt naar, tegen of over het lichaam van de tegenstander, zonder dat laatstgenoemde een overtreding begaat. Ook dient onder misleiding te worden verstaan het veel misbaar maken bij het ten val komen: het doorrollen, het grijpen naar ledematen en het doen voorkomen, dat men hevige pijn heeft en het schreeuwen om verzorging, enz.

Een tegenstander mogelijk in verwarring brengen door te roepen moet ook worden gezien als een vorm van misleiding

Duidelijk anders is het, als een speler ten val komt om een overtreding of een “tackle” te ontwijken. Het over het uitgestoken been springen en daardoor ten val komen, is dan geen misleiding.

Het blijft echter moeilijk te beoordelen. Het vraagt onder meer om:

- a. een goede positie van de scheidsrechter;
- b. een goede samenwerking met de assistent-scheidsrechters;
- c. gevoel voor het spel.

De volgende onderdelen behoeven geen nadere toelichting:

- 2 Door woord of gebaar toont het niet eens te zijn met een beslissing van de scheidsrechter**
- 3 Herhaaldelijk de spelregels overtreedt**
- 4 De uitvoering van een spelhervatting vertraagt**
- 5. Niet de vereiste afstand in acht neemt bij een hoekschoop of een vrije schop**

Indien bij een vrije schop een muurtje wordt gevormd zonder dat de vereiste afstand in acht wordt genomen, wordt de uiterst links in de muur staande speler (gezien vanuit de positie van de scheidsrechter) bestraft met een waarschuwing door middel van het tonen van de gele kaart.

Het voor de bal lopen of staan om het snel nemen van de vrije schop te verhinderen, moet eveneens worden bestraft met een waarschuwing.

- 6. Het speelveld (opnieuw) betreedt zonder toestemming van de scheidsrechter**
- 7. Doelbewust het speelveld verlaat zonder toestemming van de scheidsrechter**

Als een speler, na zonder toestemming het speelveld te hebben verlaten (tenzij dat buiten zijn wil is gebeurd) zich weer bij zijn partij voegt zonder toestemming van de scheidsrechter, dient hij voor het weglopen een waarschuwing te ontvangen. Ook op het betreden van het speelveld zonder toestemming zou een waarschuwing moeten volgen. Er kan dan echter worden volstaan met één waarschuwing.

Overtredingen die met een veldverwijdering worden bestraft

1. Zich schuldig maakt aan ernstig gemeen spel

Er is sprake van ernstig gemeen spel als een speler een overtredingen begaat gepaard gaande met buitensporige inzet en/of daarmee de veiligheid van de tegenstander in gevaar brengt c.q. kan brengen.

Voorbeelden hiervan zijn onder andere:

- een tegenstander laten vallen of proberen te laten vallen;
- springen naar een tegenstander;
- een tegenstander aanvallen;
- een tegenstander duwen;
- een tackle uitvoeren op een manier, die de veiligheid van de tegenstander in gevaar brengt.

2. Zich schuldig maakt aan een gewelddadige handeling

Zie interpretatie spelregels.

3. Een tegenstander of een ander persoon bespuwt

Het bespuwen van een tegenstander of een andere persoon moet worden gezien als een gewelddadige handeling.

4. De tegenpartij een doelpunt of een duidelijke scoringskans ontnemt, door opzettelijk de bal met de hand of arm te spelen (dit geldt niet voor de doelverdediger binnen zijn eigen strafschoopgebied)

De bedoeling is om het opzettelijk de bal met de hand spelen om een doelpunt of een duidelijke scoringskans te voorkomen, uit te bannen.

Het is niet de bedoeling van deze regel om iedere handsbal door een verdediger te bestraffen met het wegzenden van de overtreder. Waar het om gaat is, dat het spelen van de bal met de hand er op gericht is de tegenpartij een doelpunt of een duidelijke scoringskans te ontnemen, bv. een verdediger die opzettelijk de bal met de hand stopt op het moment dat de bal in het doel zou gaan. Zo zal ook een doelverdediger die een duidelijke scoringskans voorkomt door de bal met zijn hand(en) te stoppen buiten het strafschoopgebied, van het speelveld gezonden moeten worden.

5. Een tegenstander die zich in de richting van het doel van die speler begeeft, een duidelijke scoringskans ontnemt door middel van een overtreding waarvoor een vrije schop of strafschoep moet worden toegekend.

Van de scheidsrechters wordt geëist deze regel consequent toe te passen, zodat deze aan haar belangrijkste doelstelling beantwoordt, t.w. aanvallende spelers beschermen en “afbraakvoetbal” bestrijden om zodoende het spel een deel van de aantrekkelijkheid, welke het wellicht verloren heeft, terug te geven.

De scheidsrechters en de spelers moeten begrijpen dat de overtreding bestraft met veldverwijdering ernstig is met betrekking tot het spel als zodanig en niet noodzakelijkerwijs met betrekking tot de tegenstander die het slachtoffer van de overtreding is.

Dit houdt in, dat het van weinig betekenis is of de overtreding minder zwaar is (vasthouden aan het shirt) of zwaar is (een tegenstander van achteren neerhalen). Wat belangrijk is, is dat de overtreding wordt beschouwd als een ernstig geval van onsportief gedrag.

De volgende beginselen dienen consequent te worden toegepast. De scheidsrechter moet:

- a. beslissen of er wel of geen overtreding is gepleegd. Zo niet, moet het spel doorgaan. Indien er een overtreding heeft plaatsgevonden (ook al is het een minder zware, die met een vrije schop of strafschoep wordt bestraft), moet de scheidsrechter als volgt handelen:
- b. indien de overtreding resulteert in het om zeep helpen van een duidelijke scoringskans, moet de speler die de overtreding begaat, van het speelveld worden gezonden en moet het spel worden hervat met een vrije schop of een strafschoep.
Als dit niet het geval is, zal een vrije schop (of een strafschoep) worden toegekend (en, indien noodzakelijk, een waarschuwing worden gegeven).

Bovendien moet erop gewezen worden, dat er geen verschil bestaat tussen overtredingen, begaan binnen het strafschoepgebied of daarbuiten.

Als een scoringskans duidelijk om zeep wordt geholpen binnen het strafschoepgebied, moet de scheidsrechter een indirecte vrije schop of een strafschoep toekennen en de speler wegzenden.

Als de scheidsrechter de voordeelregel toepast bij een duidelijke scoringskans en er wordt onmiddellijk een doelpunt gescoord, ondanks het feit dat de tegenstander hands maakte of een overtreding beging, dan kan de speler niet meer van het speelveld worden gezonden, maar moet dan alsnog een waarschuwing ontvangen. Wordt er vervolgens geen doelpunt gescoord, dan kan de overtredende speler ook niet meer van het speelveld worden gezonden, maar moet dan alsnog een waarschuwing ontvangen.

De volgende criteria moeten worden toegepast bij de beslissing of er van een duidelijke scoringskans sprake is of niet:

1. Beweegt de aanvallende speler zich rechtstreeks naar het doel van de tegenstander toe? Naar de doellijn toe, gaande in de richting van de hoekvlag, zal bijgevolg niet beschouwd worden als een duidelijke scoringskans.
2. Wat was de positie van de verdedigers ten opzichte van de plaats van de overtreding?
3. Waar vond de overtreding plaats ten opzichte van het doel van de tegenstander?
Hoe groter de afstand naar het doel, hoe minder waarschijnlijk er sprake is van een duidelijke scoringskans.

Samenvattend:

- **richting aanvaller;**

- **positie verdedigers;**
- **plaats overtreding.**

Tenslotte wordt eraan herinnerd dat:

- de scheidsrechter een beslissing dient te nemen nadat hij alle bovengenoemde criteria heeft getoetst.
- Het gaat erom dat er een overtreding wordt begaan waarbij een duidelijke scoringskans wordt ontnomen. Het is niet van belang of de spelhervatting direct of indirect is, of dat de overtreding tegen een tegenspeler of medespeler wordt begaan.

6. Grove, beledigende taal of een scheldwoord gebruikt en/of gebaren maakt

Het oordeel over het gebruiken van grove of beledigende taal zal in de praktijk niet zo snel tot verschil in interpretatie leiden, al is dat uiteraard nooit uitgesloten. De wijze waarop iemand zich mondeling uitdrukt is vaak mede bepalend voor de vraag of een opmerking grof of beledigend is.

Onder grove of beledigende taal moeten evenwel onder alle omstandigheden discriminerende opmerkingen of uitingen worden verstaan. Onder discriminatie in relatie tot de spelregels wordt verstaan het zich door woord en/of gebaar opzettelijk beledigend uitlaten over mensen vanwege hun seksuele geaardheid, ras, godsdienst of levensovertuiging. Vertaald naar het speelveld gaat het om uitlatingen in de zin als eerder aangegeven door deelnemers aan de wedstrijd gericht tegen spelers, officials, publiek, etc.

Bij een dergelijke ernstige overtreding is er maar één disciplinaire straf mogelijk en dat is veldverwijdering.

Naast het gebruik van grove of beledigende taal is ook het maken van gebaren welke grof of beledigend zijn, strafbaar. Voor het maken van deze niet te tolereren gebaren gelden dezelfde normen als eerder omschreven bij het gebruik van grove of beledigende taal. Een speler moet van het speelveld worden gezonden indien, naar het oordeel van de scheidsrechter, hij zich schuldig maakt aan het gebruik van taal of het maken van gebaren, welke grof of beledigend zijn, of een scheldwoord gebruikt. De scheidsrechter moet rekening houden met de ernst (heftigheid) ervan. Hij behoudt de bevoegdheid om te beslissen of, naar zijn oordeel, onaanvaardbare taal of gebaren van een speler beschouwd dienen te worden als een overtreding die met een veldverwijdering moet worden bestraft.

Degenen die zich op de bank aan de zijlijn dan wel in de dug-out mogen bevinden, kunnen zich ook aan deze overtreding schuldig maken en zullen dienovereenkomstig disciplinair moeten worden bestraft.

7. Een tweede waarschuwing ontvangt in dezelfde wedstrijd

Als de scheidsrechter een speler een waarschuwing heeft gegeven en deze begaat daarna wederom een overtreding waarop een waarschuwing moet volgen, dan moet de speler van het speelveld worden gezonden.

De scheidsrechter moet in dat geval eerst de gele en vervolgens onmiddellijk de rode kaart tonen. Het maakt duidelijk dat de speler wegens de tweede met een waarschuwing te bestraffen overtreding van het speelveld wordt gezonden en niet tengevolge van een overtreding die onmiddellijk met een veldverwijdering zou moeten worden bestraft.

Hoofdstuk 13   Regel 13   De vrije schoppen

1. Wat moet de scheidsrechter doen?

In het algemeen kan gezegd worden dat bij het nemen van een vrije schop de scheidsrechter met een tweetal situaties geconfronteerd kan worden:

- Als een snelle hervatting mogelijk is, ook al staan de spelers van de tegenpartij niet op de reglementaire afstand, moet de scheidsrechter hier toch naar vermogen aan meewerken. Per slot van rekening gaat het om een straf, waaruit de benadeelde partij zoveel mogelijk voordeel moet kunnen halen.
Wordt een te dichtbij staande tegenstander door de bal geraakt en heeft dit een gunstige uitwerking voor de partij die de vrije schop neemt, dan moet het spel doorgang vinden.
- De snelle hervatting zal het moeilijkst zijn als het gaat om vrije schoppen in de buurt van het strafschoopgebied. Juist daar zullen de spelers van de overtredende partij trachten het snelle nemen te vertragen. De mogelijkheden om de schop snel te nemen zullen veel geringer zijn. Een andere arbitrale aanpak is dan gewenst.
De scheidsrechter wordt aanbevolen zo snel mogelijk naar de plaats te lopen, waar hij de spelers die een muurtje vormen, wil hebben, zonder het zicht op de bal te verliezen. Hij geeft hen vervolgens opdracht zich daar op te stellen en geeft de spelers in het redelijke de tijd om die opdracht uit te voeren.
Als de spelers die het muurtje vormen er niet toe te brengen zijn daar te gaan staan waar de scheidsrechter dat wenst, moet de scheidsrechter niet aarzelen om de uiterst links staande speler, gezien vanuit een positie vóór het muurtje, een waarschuwing te geven.
De partij aan wie de vrije schop is toegekend, kan belang hebben bij het op de juiste afstand staan van de tegenpartij. Het nemen van een vrije schop in de buurt van het strafschoopgebied is vaak een ingestudeerde spelhervatting. De scheidsrechter dient hiervoor de voorwaarden te scheppen.
In zijn poging de spelers op de gewenste afstand te krijgen, moet de scheidsrechter wel van de spelers afblijven: niet duwen, niet trekken. Het zal het moeten doen met zijn mond of met de fluit, maar vooral met zijn overtuigingskracht.
- Als een speler, tijdens het correct nemen van een vrije schop, de bal tegen een dichtbijstaande tegenstander aanschiet om de bal nogmaals te kunnen spelen, zonder dit te doen op een onvoorzichtige of onbesuisde wijze, of gepaard gaande met buitensporige inzet, dan moet de scheidsrechter het spel door laten gaan. Als dit niet op voorzichtige wijze gebeurt dan onderbreekt de scheidsrechter het spel. De overtreder ontvangt een disciplinaire straf al naar gelang de zwaarte van de overtreding. Het spel wordt hervat met een directe vrije schop voor de tegenpartij op de plaats van het contact.

Tenslotte nog het volgende: De scheidsrechter doet er goed aan steeds de bal c.q. de plaats waar de overtreding werd begaan in het oog te houden, terwijl hij bezig is de spelers op afstand te krijgen. Het komt nogal eens voor, dat geprobeerd wordt de trap vanaf een gunstiger plek te nemen als men daarvoor de gelegenheid krijgt.

De scheidsrechter moet niet voor de bal gaan staan om de nemer van de vrije schop te beletten van zijn recht op snelle uitvoering van de vrije schop gebruik te maken. De partij waartegen de overtreding werd begaan, wordt anders dubbel benadeeld.

M.b.t. het snel nemen van een vrije schop:

Een 'snelle vrije schop' houdt in dat deze direct nadat de overtreding is gemaakt wordt genomen. De scheidsrechter moet niet toestaan dat de vrije schop snel genomen wordt als hij een onderhoud met een speler heeft of heeft gehad. Snel betekent: overtreding direct gevolgd door de spelhervatting. Als de aanvallende partij heeft besloten de vrije schop niet snel te nemen, dan moet de scheidsrechter duidelijk aangeven dat er op een signaal gewacht moet worden. Hij doet dit door naar het fluitje te wijzen of het te laten zien. Als de vrije schop in dit geval zonder toestemming wordt genomen dan moet deze in alle gevallen worden overgenomen, ongeacht het resultaat. De overtredende speler ontvangt vervolgens een gele kaart.

Hoofdstuk 14   Regel 14   De strafschop

De plaats van de overtreding is beslissend. De overtreding moet binnen het strafschopgebied worden begaan. De plaats waar op dat ogenblik de bal zich bevindt doet niet ter zake. Hij moet wel in het spel zijn. Zelfs kan hij aan de andere kant van het speelveld zijn, als hij maar in het spel is. Bij vasthouden is bepalend het moment dat het vasthouden eindigt. Is dat in het strafschopgebied, zal een strafschop het gevolg zijn. Eindigt het vasthouden buiten het strafschopgebied, is een directe vrije schop van toepassing.

In geval van de zogeheten overtredingen op afstand is de plaats van het contact beslissend. Wij verwijzen hiervoor naar het overzicht van dergelijke overtredingen bij Regel 12.

1. Uitvoering van de strafschop

De speler die de strafschop neemt, moet binnen het strafschopgebied blijven of binnen de 9.15 meter van de strafschopstip, tot het teken is gegeven om de schop te nemen. Na het teken mag hij een grotere aanloop nemen, hoewel hij niet kan verlangen dat de tegenstanders hem daarvoor vrij baan geven. Het maken van een schijnbeweging tijdens de aanloop van een strafschop is geoorloofd. Echter, het maken van een schijnbeweging nadat de aanloop is afgerond wordt beschouwd als een overtreding van regel 14, zijnde onsportief gedrag, waarvoor de nemer een gele kaart dient te worden getoond. Het onderbreken van de aanloop wordt gezien als een schijnbeweging en is toegestaan, het maken van een schijnbeweging als de aanloop is afgerond is niet toegestaan. De bal moet in voorwaartse richting (richting doel tegenstander) worden getrapt.

2. Bijzondere strafschoppen

Hiermee wordt bedoeld de strafschop, waarvoor de speeltijd wordt verlengd, alsmede de strafschoppenserie. Hoe dient te worden gehandeld:

- Als de bal terugstuit van een doelpaal of doellat, daarna de doelverdediger raakt en vervolgens de doellijn passeert, moet een doelpunt worden toegekend.
- Als de bal terugstuit van een doelpaal of doellat, daarna de doelverdediger raakt en vervolgens in het speelveld terugrolt, heeft de strafschop zijn uitwerking gehad.
- Als de bal wordt aangeraakt door de doelverdediger, terugstuit van een doelpaal of de doellat, vervolgens de doelverdediger raakt en dan over de doellijn gaat, moet een doelpunt worden toegekend. De strafschop heeft zijn uitwerking gehad op het moment dat de bal over de doellijn gaat.
- Als de bal terugstuit van de doelverdediger, doellat of doelpaal, daarna vóór of op de doellijn de grond raakt en vervolgens de doellijn passeert, moet een doelpunt worden toegekend. De strafschop heeft zijn uitwerking gehad op het moment dat de bal over de doellijn gaat.

3. Enkele bijzondere situaties

- a. Strafschoppen worden vaak aangevochten door fel reagerende spelers, inclusief de doelverdediger.
Als dat gebeurt op een ontoelaatbare wijze, moet de scheidsrechter niet aarzelen disciplinaire

maatregelen te nemen. Voor een speler die in deze situatie, maar dat geldt natuurlijk voor iedere situatie, zijn handen niet thuis kan houden - de scheidsrechter duwt, aan zijn kleding trekt, of anderszins handtastelijk is - bestaat er maar één straf: veldverwijdering.

De doelverdediger die, na aanmaning, weigert op zijn lijn tussen de palen te blijven, maakt zich schuldig aan onsportief gedrag en moet daarvoor een waarschuwing ontvangen. Blijft hij halsstarrig, dan moet hij weggezonden worden. De aanvoerder moet in dat geval een andere speler als doelverdediger aanwijzen.

- b. Als een strafschop moet worden overgenomen, dan mag zowel de nemer als de doelverdediger een andere speler zijn dan degene, die in eerste instantie de schop nam of in het doel stond.

De nemer mag dit niet bij de strafschoppenserie

Hoofdstuk 15   Regel 15 De inworp

1. Plaats

Er bestaan geen voorschriften voor wat betreft de afstand waarop de inwerper zich achter de zijlijn moet (mag) bevinden. Het is evenwel duidelijk dat zijn opstelling zodanig moet zijn, dat de scheidsrechter (assistent-scheidsrechter) de uitvoering van de inworp kan beoordelen, d.w.z. binnen de omrastering en in elk geval vóór de toeschouwers.

In de letterlijke tekst staat, dat een tegenstander op tenminste twee meter afstand moet staan van de plaats waar de inworp wordt genomen. Met de “plaats van nemen” wordt bedoeld de plaats waar de bal over de zijlijn is gegaan en waar de bal het speelveld weer inkomt.

2. Bal in het spel

- a. Zodra de bal na een correct uitgevoerde inworp binnen het speelveld is gekomen, is hij in het spel en mag worden gespeeld of geraakt door elke speler, behalve door de nemer. Deze mag op straffe van een indirecte vrije schop de bal pas raken als deze door een andere speler is gespeeld of geraakt.
- b. Is de bal op de juiste plaats ingeworpen en raakt hij, na in het speelveld te zijn gekomen, door een oneffenheid in het speelveld, door de wind, via de scheidsrechter of een assistent-scheidsrechter er weer buiten, zonder dat hij door een speler is geraakt of gespeeld, dan moet de tegenpartij inwerpen.
Gaat de bal in een dergelijk geval rechtstreeks over de doellijn, dan volgt een doelschop als het de doellijn van de tegenpartij betreft en een hoekschop als de eigen doellijn wordt overschreden.

3. Twijfel

Wanneer er twijfel is over de vraag welke partij moet ingooien, wordt de inworp toegekend aan de partij op de speelhelft waarvan de bal over de zijlijn is gegaan.
Indien de bal over de hoekvlag buiten het speelveld komt, moet het spel worden hervat met een inworp.

4. Overtredingen

Als een speler, tijdens het correct nemen van een inworp, de bal tegen een dichtbijstaande tegenstander gooit om de bal nogmaals te kunnen spelen, zonder dit te doen op een onvoorzichtige of onbesuisde wijze, of gepaard gaande met buitensporige inzet, dan moet de scheidsrechter het spel door laten gaan. Gebeurt dit niet op voorzichtige wijze dan moet de scheidsrechter het spel onderbreken. Het spel wordt hervat met een directe vrije schop voor de tegenpartij op de plaats waar het contact plaats vond.

Hoofdstuk 16   Regel 16   De Doelschop

1. De bal in het spel

- a. Zolang de bal niet buiten het strafschopgebied is geweest, is hij niet in het spel en elke aanraking door welke speler dan ook betekent: doelschop opnieuw laten nemen.
Daar de bal niet in het spel is, kunnen geen spelstraffen worden gegeven. Zou een tegenstander - tegen de voorschriften - binnen het strafschopgebied komen en door een verdediger ongeoorloofd worden aangevallen, dan kan geen strafschop worden toegekend. Wèl kan de betrokken overtreder een waarschuwing ontvangen of van het speelveld worden gezonden.
- b. Is de bal wèl rechtstreeks buiten het strafschopgebied getrapt, doch daarin teruggekomen door de wind, door een oneffenheid in het speelveld, via de scheidsrechter of een assistent-scheidsrechter, dan mag elke speler, behalve de nemer, hem spelen. Voor de nemer geldt de regel die bij elke vrije schop van kracht is: hij mag de bal niet voor de tweede maal spelen, voordat deze door een andere speler is geraakt of gespeeld. Hierbij moet nog worden opgemerkt dat, als de nemer een veldspeler is en hij speelt de terugkomende bal opzettelijk met de hand of arm, dan moet de zwaarste overtreding, het opzettelijk spelen van de bal met hand of arm, worden bestraft, dus: een strafschop. Als de bal rechtstreeks buiten het strafschopgebied is getrapt en daarna door de harde wind rechtstreeks in het eigen doel waait, dan is er geen doelpunt gescoord, maar dient het spel hervat worden met een hoekschop.

2. Twijfel

Bij de doelschop geldt dat als de scheidsrechter in twijfel verkeert of de bal over de doellijn is gegaan via een aanvaller of een verdediger (natuurlijk uitgezonderd het gedeelte tussen de doelpalen), hij een doelschop zal toekennen.

Dezelfde beslissing neemt hij als een aanvaller en een verdediger gelijktijdig de bal raken en deze vervolgens over de doellijn gaat.

Hoofdstuk 17   Regel 17 De hoekschop

Procedure

Bij het nemen van een hoekschop is de bal in het spel, wanneer deze is getrapt en beweegt. De bal hoeft hierbij niet uit het hoekschopgebied te zijn gespeeld.

Scheidsrechters moeten alert zijn op een bijzondere uitvoering van de hoekschop waarbij een speler de bal even aanraakt waardoor de bal beweegt en waarna een andere speler er met de bal vandoor gaat. In principe is deze uitvoering correct.

Plaats

De bal moet binnen het hoekschopgebied liggen. Hiermee wordt bedoeld dat de bal (of een gedeelte hiervan) binnen, op of boven de lijnen van het hoekschopgebied moet liggen.

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
Woudenbergseweg 56-58 3707 HX ZEIST
Postbus 515 3700 AM ZEIST
t: 0343 49 92 11
f: 0343 49 91 90
e: werkgroepspelregels@knvb.nl
Bank: ING-bank 67.00.00.132
BTW: NL002691346.B01
KvK: 40478591 te Utrecht